

Mestna občina Celje
Komisija mladi za Celje

ODNOS CELJSKIH SREDNJEŠOLCEV IN PROFESORJEV DO TETOVAŽ

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICE:

Klara Gobec

Pia Gobec

Klara Zalokar

MENTORICA:

Valerija Zorko, prof.

CELJE, februar 2019

Gimnazija Celje - Center

ODNOS CELJSKIH SREDNJEŠOLCEV IN PROFESORJEV DO TETOVAŽ

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorice :

**Klara Gobec
Pia Gobec
Katja Zalokar**

Mentorica:

Valerija Zorko, prof. soc.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

November 2018

KAZALO

POVZETEK	6
1 UVOD	7
2 HIPOTEZE	8
1 METODE RAZISKOVANJA	9
1.1 Metoda anketiranja	9
1.2 Intervju	9
1.3 Analiza virov	9
2 TEORETSKE ZASNOVE	10
2.1 Kaj je tetovaža?	10
2.2 Proces tetoviranja	12
2.3 Zgodovina	13
2.4 Popularnost tetoviranja	14
2.5 Zaposlitev s tetovažo	15
2.6 Kasnejši zapleti in odstranjevanje tetovaže	16
2.7 Tetovaže in religija	18
1.1 Prihodnost tetovaž	21
2 INTERVJU	24
3 REZULTATI IN INTERPRETACIJA	28
3.1 Anketa	28
4 RAZPRAVA	45
5 ZAKLJUČEK	49
6 VIRI IN LITERATURA	51
7 PRILOGA	52
7.1 Anketa	52

KAZALO SLIK

Slika 1: Tetovaža	11
Slika 2: Henna začasna tetovaža	12
Slika 3: Proces tetoviranja	13
Slika 4: Tetoviranje mornarja leta 1944	14
Slika 5: Tetovaže in zaposlitev	16
Slika 6: Reakcija na tetovažo	17
Slika 7: Odstranjevanje tetovaže	18
Slika 8: Tetovaža Davidove zvezde.....	19
Slika 9: Tetovaža <i>zadnje večerje</i>	19
Slika 10: Tetovaža z islamskim simbolom.....	20
Slika 11: Tetovaža Bude	20
Slika 12: Tetovaža s hindujskim simbolom	21
Slika 13: Tetoviranje s 3D-printerjem	23

KAZALO TABEL

Tabela 1: Spolna struktura anketirancev	28
Tabela 2: Razdelitev anketirancev glede na to, ali so dijaki ali profesorji.....	28
Tabela 3: Starostna struktura dijakov celjskih srednjih šol	29
Tabela 4: Srednješolski program, ki ga anketirani dijaki obiskujejo	30
Tabela 5: Število anketiranih dijakov s tetovažo	31
Tabela 6: Število tetovaž anketiranih dijakov.....	31
Tabela 7: Starost anketirancev pri prvi tetovaži	32
Tabela 8: Vidnost tetovaže pri anketiranih dijakih	33
Tabela 9: Razlog za tetovažo pri anketiranih dijakih.....	34
Tabela 10: Obžalovanje tetovaže med anketiranimi dijaki	35
Tabela 11: Razlogi, zakaj anketirani dijaki nimajo tetovaže	36
Tabela 12: Želja anketiranih dijakov po tetovaži	37
Tabela 13: Mnenje anketiranih dijakov o ljudeh s tetovažo	38
Tabela 14: Šola, na kateri poučujejo anketirani profesorji	39
Tabela 15: Število anketiranih profesorjev s tetovažo.....	39
Tabela 16: Obžalovanje tetovaže med celjskimi profesorji.....	40
Tabela 17: Obravnavanje dijakov s tetovažo med celjskimi profesorji.....	41
Tabela 18: Reakcija profesorjev na dijaka s tetovažo	41
Tabela 19: Mnenje profesorjev o tetovažah pri svojem otroku	42

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Razdelitev anketirancev po spolu (v %)	28
Graf 2: Razdelitev anketirancev glede na to, ali so dijaki ali profesorji (v %).....	29
Graf 3: Starostna struktura anketiranih dijakov (v %).....	30
Graf 4: Srednješolski program, ki ga anketirani dijaki obiskujejo (v %)	30
Graf 5: Delež anketiranih dijakov s tetovažo (v %)	31
Graf 6: Število tetovaž anketiranih dijakov (v %).....	32
Graf 7: Starost anketirancev pri prvi tetovaži (v %)	33
Graf 8: Vidnost tetovaže pri anketiranih dijakih (v %)	34
Graf 9: Razlog za tetovažo pti anketiranih dijakih (v %).....	35
Graf 10: Obžalovanje tetovaže med anketiranimi dijaki (v %)	36
Graf 11: Razlogi, zakaj anketirani dijaki nimajo tetovaže (v %)	37
Graf 12: Prikaz želje anketiranih dijakov po tetovaži (v %)	38
Graf 13: Mnenje anketiranih dijakov o ljudeh s tetovažo (v %).....	38
Graf 14: Šola, na kateri poučujejo anketirani profesorji (v %)	39
Graf 15: Delež anketiranih profesorjev s tetovažo (v %).....	40
Graf 16: Obžalovanje tetovaže med celjskimi profesorji (v %).....	40
Graf 17: Obravnavanje dijakov s tetovažo med celjskimi profesorji (v %)	41
Graf 18: Reakcija profesorjev na dijaka s tetovažo (v %)	42
Graf 19: Mnenje profesorjev o tetovažah pri svojem otroku (v %)	43
Graf 20: Primerjava razširjenosti tetovaž med dijaki gimnazije in poklicne srednje šole (v %).....	44

POVZETEK

Naša raziskovalna naloga z naslovom Odnos srednješolcev in profesorjev do tetovaž je nastala z namenom, da ugotovimo, kako razširjeno je tetoviranje med celjskimi dijaki in kakšno mnenje imajo o tetoviranju dijaki ter profesorji.

V teoretičnem delu naše raziskovalne naloge smo predstavile, kaj je tetovaža in njihovo popularnost, zanimalo nas je tudi zaposlovanje ljudi s tetovažami, odstranjevanje tetovaž, predstavile smo zakonodajo s tega področja ter verski pogled na tetoviranje. Pri raziskovanju smo se posluževale različnih metod dela. Glavna izmed njih je anketa, s pomočjo katere smo raziskale razširjenost tetovaž v Celju ter mnenje profesorjev in dijakov o tetoviranju. Da bi dobile več informacij o zakonodaji in procesu tetoviranja, smo opravile tudi intervju s tetoverjem iz Celja Matijo Ščurkom Trglavčnikom.

Z dobljenimi rezultati smo ovrgle oz. potrdile naše predpostavljene hipoteze.

Ključne besede:

- tetovaže
- odnos dijakov do tetovaž
- odnos profesorjev do tetovaž
- možnosti zaposlitve ljudi s tetovažami
- odstranjevanje tetovaž
- anketa
- intervju s tetoverjem Matijo Ščurkom Trglavčnikom

1 UVOD

Tetovaže so med Slovenci v zadnjih letih vse bolj priljubljene, zlasti pri nekoliko mlajših, ki imajo do poslikav na svojem telesu precej liberalnejši pogled v primerjavi z generacijo svojih staršev ali starih staršev. Čeprav so te umetnine na koži vse bolj družbeno sprejemljive, si marsikdo ustvarja (pogosto negativno) mnenje o ljudeh s tetovažo, zato smo se tudi odločile za to raziskovalno nalogo. Ena med nami ima več tetovaž, izmed katerih je ena na zelo vidnem mestu, zaradi česar je že bila predmet obsojanja s strani profesorjev. Želele smo bolje razumeti stališča profesorjev srednjih šol o tetovažah in te primerjati s stališči dijakov, za katere smo predvidevale, da so strpnejši. Prav tako je bil eden izmed naših ciljev raziskati priljubljenost tetovaž med različnimi starostnimi skupinami in na sploh popularnost tetoviranja v Celju. Menile smo, da tetovaža za večino ni le slika na koži, temveč marsikomu vpliva samozavest ali pa jim predstavlja način izražanja. Po drugi strani pa mnogi asociirajo tetovaže s kriminalom in odklonskim vedenjem.

Na podlagi naših pričakovanj smo napisale predvidevanja oz. hipoteze, ki smo jih potrdile oz. ovrgle z različnimi metodami raziskovanja. Z anketo smo želele izvedeti motive za tetoviranje.

Opravile smo tudi intervju s celjskim tetoverjem Matijo Ščurkom Trglavčnikom in tako izvedele več o tetoviranju mladih ter pogledu družbe na tetovaže.

2 HIPOTEZE

1. Manj kot 20 % celjskih srednješolcev ima vsaj eno tetovažo.
2. Večina profesorjev nima predsodkov do dijakov s tetovažo.
3. Več kot 50 % srednješolcev pomeni tetovaža izraz nekega čustvenega stanja.
4. Polovica tistih, ki je nima, si tetovaže želi.
5. Večina srednješolcev noče imeti tetovaže predvsem zaradi težje pridobitve zaposlitve.
6. Majhen odstotek profesorjev ima tetovažo.
7. Večina tetoviranih oseb ne obžaluje tetoviranja.
8. Tetovažo ima več dijakov poklicnih šol kot pa gimnazijcev.

1 METODE RAZISKOVANJA

1.1 Metoda anketiranja

Pri raziskovanju smo z metodo anketiranja ugotavljale odnos srednješolcev in profesorjev do tetovaž. Anketni vprašalnik smo razdelile med dijake in profesorje celjskih srednjih šol. Anketiranje je potekalo anonimno. V raziskavi je sodelovalo 516 dijakov z Gimnazije Celje - Center, Šolskega centra Celje, Srednje šole za gostinstvo in turizem Celje, Ekonomske šole Celje ter I. gimnazije v Celju ter 53 profesorjev iz istih šol. Za anketo smo se odločile, ker smo želele pridobiti mnenje srednješolcev in profesorjev o tetovažah ter o tetoviranju mladoletnih oseb. Anketa je zelo pogosto uporabljena metoda pri raziskovanju, saj z njo pridobimo informacije, ki jih ne najdemo v literaturi. Poleg tega je prednost ankete tudi, da naenkrat dobimo veliko podatkov. Ena izmed slabosti anketiranja pa je negotovost o odkritosti anketirancev, vprašanja lahko tudi sugerirajo odgovore, zlasti kadar gre za zaprt tip vprašanj.

1.2 Intervju

Metoda intervjuja je podobna metodi anketiranja, razlika je le glede zbiranja informacij. Pri anketi informacije oz. podatke o raziskovani temi zbiramo na podlagi vprašalnika, medtem ko intervju izvajamo neposredno, ustno, v obliki razgovora z intervjuvano osebo.

Opravile smo intervju s celjskim tetoverjem Matijo Ščurkom Trglavčnikom.

V raziskovalno nalogo smo vključile intervju, ker omogoča boljše razumevanje teme, ki jo raziskujemo, saj nam oseba, ki jo intervjujamo, predstavi svoje stališče in nam pove o praktičnih izkušnjah. Sprva intervju ni bil del načrta, saj smo imele težave pri zastavljanju vprašanj, ki bi se navezovala na našo temo.

1.3 Analiza virov

Pri svojem delu smo analizirale tudi različne vire, zlasti internetne, s katerimi smo zasnovale teoretska izhodišča v nalogi.

2 TEORETSKE ZASNOVE

2.1 Kaj je tetovaža?

Tetoviranje je trajna oz. stalna telesna poslikava, izdelek pa se imenuje tetovaža oz. tatu. Izraz tetoviranje izhaja iz samoanščine – tat(a)o – pomeni risati oziroma označiti. Tetovaža nastane z vnašanjem črnila, barvila ali pigmenta v globlje kožne plasti ali pod njo. Črnilo se nanaša v drugo plast kože imenovano usnjica – (dermis) oziroma vsekakor pod povrhnjico – (epidermis). K tetoviranju spada tudi brazgotinjenje, umetno povzročanje brazgotin, kar je pri nas redko uporabljena tehnika. Poznamo tako trajne kot začasne tetovaže – te po določenem časovnem obdobju izginejo. Če je tetovaža narejena kvalitetno, naj bi ostala enaka in nespremenjena vse življenje. Razlog za obstojnost so celice v usnjici, ki so razmeroma stabilne in dolgo ostanejo nespremenjene.¹

Tetovaže razvrstimo v tri širše kategorije:

- čisto dekorativne (brez posebnega pomena)
- simbolične (s posebnim pomenom za uporabnika)
- slikovne (upodobitev določene osebe ali predmeta).

¹ Povzeto iz <https://sl.wikipedia.org/wiki/Tetoviranje>, 1. 12. 2018

Slika 1: Tetovaža²

ZAČASNE TETOVAŽE

Začasna tetovaža je nestalna slika na kožo, ki spominja na trajno tetovažo. Začasne tetovaže so lahko pobarvane, narejene z aribrushem ali šivane kot trajna tetovaža s črnilom, ki se lahko raztopi v krvi v šestih mesecih po nastanku tetovaže.

Poznamo **začasne tetovaže v slogu decalov**. Decal ali prenos je plastika, tkanina, papir ali keramična podlaga, ki ima na sebi natisnjen vzorec ali sliko, ki se lahko ob stiku premakne na drugo površino, običajno s pomočjo toplote ali vode. Uporablja se za dekoriranje vsakega dela telesa. Tetovaže v slogu decala so obstojne do največ dveh tednov.

Druga skupina so **začasne tetovaže v slogu metalnega nakita**. Tetovaže iz folije so različice začasnih tetovaž v slogu nalepk, natisnjenih s tehniko žigosanja s folijo namesto s črnilom. Motiv začasne folije je na foliji natisnjen zrcalno. Vsaka kovinska tetovaža je zaščitena s prozorno zaščitno folijo.

² <https://www.pinterest.com/pin/501588477239603567/>, 25. 2. 2019

Tretja skupina pa so **henna začasne tetovaže**. Začasna vrsta tetovaže so se še tetovaže na osnovi kane, ki na splošno ne vsebujejo dodatkov. Kana je rastlinska snov, ki se na koži obarva rdečkasto-oranžno do rjave barve. Zaradi poltrajne naravne kane nimajo realističnih barv, značilnih začasne tetovaže. Dermatološke publikacije poročajo, da so tetovaže na osnovi kane varne za uporabo na koži, vendar se res lahko pojavijo alergijske reakcije. Veliko nevarnejše za zdravje pa so henna tetovaže črne barve.³

Slika 2: Henna začasna tetovaža⁴

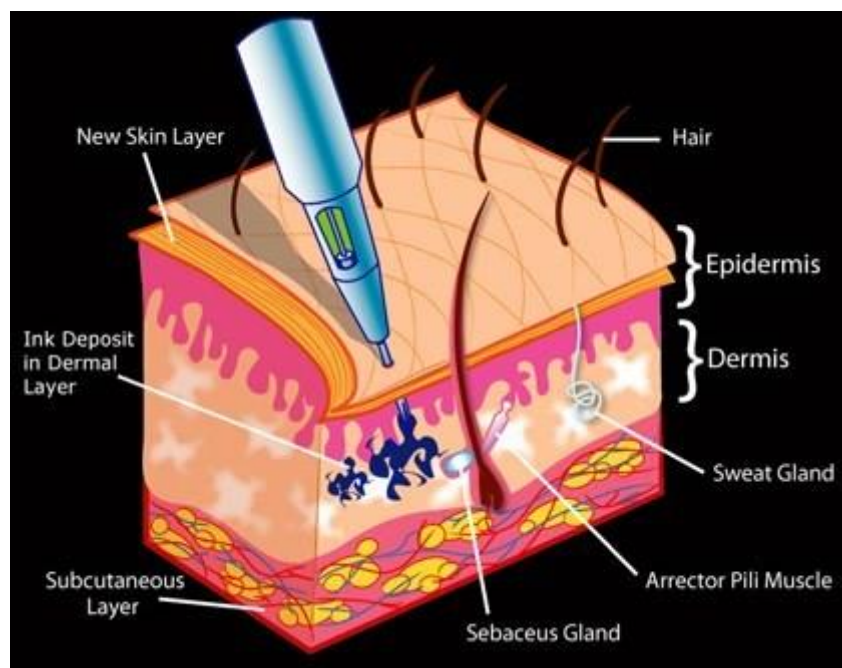
2.2 Proces tetoviranja

Pri procesu tetoviranja se uporablja posebna naprava v obliki majhne pištrole oz. pisala. Električna pogonja droben in preprost motor v njej, ki z veliko hitrostjo pod določenim kotom zabada eno ali več vzporednih igel le za kakšen milimeter globoko v kožo (črnilo gre navadno v usnjico kože). Tetover namaka igle v črnilo za tetoviranje (črnilo zaradi kapilarnega učinka vsrka nastavek z iglo v votli kovinski cevki) in ga nato enakomerno vnaša pod kožo. Igle so polne, čvrste in le za enkratno uporabo. Igle in vse premične kovinske dele tetover sterilizira,

³ Povzeto iz <http://anzekramp1.blogspot.com/>, 1. 12. 2018

⁴ https://alternativebalance.net/images/alter_balance/services/henna-insurance.jpg, 25. 2. 2019

celotno področje in opremo pa nepredušno izolira in zaščiti s posebno folijo. Predel, kjer bo delal tetovažo, obrije in razkuži z alkoholom. Obrisi tetovaže z acetatnega papirja odtisne na kožo. Z iglo se najprej loti obrobnih delov, nato senčenja. Na koncu vso površino zaščiti z medicinsko sterilno folijo ali s posebno gazo in tako izolira področje od ostalega dela telesa. Tatu se navadno v nekaj dneh olupi, ker poškodovana povrhnjica odstopi, prekrije ga tanka, nežna nova povrhnjica, takrat je proces celjenja zaključen.⁵

Slika 3: Proces tetoviranja⁶

2.3 Zgodovina

Ohranjene tetovaže na starodavnih mumificiranih človeških ostankih razkrivajo, da se je tetoviranje izvajalo po vsem svetu že pred več stoletij. Leta 2018 so odkrili najstarejše tetovaže na svetu na dveh mumijah iz Egipta, ki so bile datirane med 3351 in 3017 pr. Kr.

Sodobna priljubljenost tetoviranja v Evropi izhaja iz treh potovanj kapitana Jamesa Cooka v južni Pacifik v poznem 18. stoletju. Prvi dokumentirani profesionalni tetover v Veliki Britaniji je bil Sutherland Macdonald, ki je od leta 1894 deloval v londonskem salonu.

⁵ Povzeto iz <https://sl.wikipedia.org/wiki/Tetoviranje>, 1. 12. 2018

⁶ https://i0.wp.com/www.frieslandmedicalart.nl/wp-content/uploads/2017/04/skin_Layers_black.jpg?w=420&ssl=1, 25. 2. 2019

V Združenih državah Amerike je bilo veliko povpraševanje po tatu umetnikih zlasti v velikih pristaniških mestih. Prvi profesionalni tetover v ZDA je bil nemški imigrant Martin Hildebrandt. Leta 1846 je odprl trgovino v New Yorku in hitro je postal priljubljen med ameriško državljansko vojno med vojaki in mornarji. Kmalu po državljanski vojni so tetovaže postale modne med mlajšimi odraslimi. Izum električnega stroja za tetoviranje je povzročil popularnost tetovaž med premožnimi. Statusni simbol tetovaže je od simbola bogastva prešel v oznako, ki se je povezovala z uporniki in kriminalci. Kljub tej spremembi so tetovaže ostale priljubljene med vojaškimi uslužbenci in tradicija se nadaljuje še danes.

Že od sedemdesetih let prejšnjega stoletja so tetovaže postale glavni del zahodne mode, popularne med obema spoloma v vseh ekonomskih razredih, tako med najstniki kot med odraslimi. Tetovaže so tako doživele pomembno redefinicijo in se preusmerile iz oblike uporništva v sprejemljivo obliko izražanja.⁷

Slika 4: Tetoviranje mornarja leta 1944⁸

2.4 Popularnost tetoviranja

Tetovaže imajo še vedno pogosto negativen prizvok, po mnenju nekaterih so rezervirane za lene, brezvoljne in nepoštene, včasih celo za zapornike in mafijo. Zadnje čase se poleg njih

⁷ Prevedeno iz <https://en.wikipedia.org/wiki/Tattoo>, 25. 2. 2019

⁸ https://en.wikipedia.org/wiki/Tattoo#/media/File:Tattooed_sailor_ aboard_the_USS_New_Jersey.jpg, 25. 2. 2019

večkrat pojavlja tudi oznaka hipster. Toda že slavni fizik in izumitelj Thomas Edison je imel tetovažo na svoji roki, prav tako Theodore Roosevelt, nekdanji predsednik Združenih držav Amerike, ki si je dal tetovirati družinski grb, pa Winston Churchill in George Orwell.⁹

Čeprav vemo, da je od zgodnjih devetdesetih let kultura tetoviranja v velikem porastu, še vedno ne moremo dostopati do informacij o trenutni prisotnosti tetovaž med ljudmi v Sloveniji ali po svetu, saj nobena organizacija ne evidentira, koliko ljudi točno se letno odloči zanje.

Vseeno je za približek trenutnemu stanju mogoče navesti raziskavo iz leta 2016 (Shannon-Missal, 2016), v kateri so na podlagi vzorca 2225 ljudi ocenili, da ima kar 29 % polnoletnih državljanov ZDA vsaj en tatu. Odstotek je tako v štirih letih poskočil za kar 8 % (leta 2012 je namreč tatu imelo okrog 21 % državljanov ZDA; vir: raziskava Shannon-Missal, 2016). V Avstraliji so prav tako leta 2012 na podlagi raziskave, v kateri je sodelovalo 8656 ljudi, ugotovili, da je imelo 14,5 % anketirancev vsaj en tatu.¹⁰

V poročilu Evropske komisije iz leta 2016 (Piccinini, Pakalin, Contor, Bianchi in Senaldi) so navedli, da naj bi 12 % vseh Evropejcev imelo eno ali več tetovaž. Če se usmerimo na naše sosednje države (za Slovenijo tega podatka ni bilo mogoče pridobiti), naj bi bilo v Italiji tetoviranih 12,8 % prebivalstva, v Avstriji se številka giblje okrog 19 %, na Madžarskem pa je odstotek najvišji, kajti približno polovica prebivalstva ima vsaj en tatu.¹¹

2.5 Zaposlitev s tetovažo

Tetovaže so v svetu vse bolj priljubljene, zlasti pri nekoliko mlajših. Čeprav so te umetnine na koži vse bolj družbeno sprejemljive, pa so mnogi kandidati za zaposlitev v postopku zaposlovanja izločeni na podlagi nerelevantnih informacij, kot je npr. tetovaža. Da bi se izognili nevarnosti, da na delovno mesto ne bodo sprejeti na podlagi zunanjšega videza, se nekateri odločijo za lasersko odstranitev tetovaže, drugi pa tetovažo skrijejo z oblačili.¹²

⁹ Povzeto iz <http://www.zadovoljna.si/clanek/modna-in-lepa/razmisljas-o-novem-tatuju-to-je-ta-hip-najbolj-in.html>, 5. 12. 2018

¹⁰ Povzeto iz <https://www.prnewswire.com/news-releases/tattoo-takeover-three-in-ten-americans-have-tattoos-and-most-dont-stop-at-just-one-300217862.html>, 10. 1. 2019

¹¹ Prevedeno iz <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/safety-tattoos-and-permanent-make-final-report>, 10. 1. 2019

¹² Povzeto iz <https://psihologijadela.com/2017/01/13/tetovaze-in-zaposlovanje/>, 10. 1. 2019

Vsak deseti Evropejec in vsak tretji Američan s tetovažo na vidnem mestu je izpostavljen diskriminaciji pri zaposlitvi ter na delovnem mestu. Leta 2005 je bila izvedena raziskava, ki je pokazala, da večina meni, da bi morali delodajalci imeti možnost posameznika s tetovažo nezaposeliti oz. kasneje odpustiti. Ista raziskava je pokazala, da se je to zgodilo kar 16 % vprašanih.¹³

Spodbudna pa je novica, da bi kar sedem izmed desetih delodajalcev zaposlilo osebe, tudi če bi imeli vidne tetovaže, torej takšne, ki jih ne bi mogli zakriti z oblačili. K zaposlovanju so pozitivno naravnani tudi tisti, ki imajo sami tetovaže.¹⁴

Slika 5: Tetovaže in zaposlitev¹⁵

2.6 Kasnejši zapleti in odstranjevanje tetovaže

Še do nedavnega je največ strahu predstavljala sterilnost instrumentov; če ti niso pravilno sterilizirani ali pa iz so iz takšnih ali drugačnih razlogov uporabljeni za tetoviranje več kot ene osebe, lahko pride pri tetoviranju do okužbe s hepatitisom ali pa celo z virusom HIV. Obstaja

¹³ Povzeto iz https://psihologijadela.files.wordpress.com/2017/01/zega_tetovac5bee-in-zaposlovanje101.pdf, 10. 1. 2019

¹⁴ Povzeto iz <https://mladipodjetnik.si/novice-in-dogodki/novice/kako-na-tatuje-gledajo-kadroviki>, 25. 2. 2019

¹⁵ <http://afterinked.co.uk/wp-content/uploads/2013/05/6a00d83451e37169e200e54f6f646e8833-800wi.jpg>, 25. 2. 2019

pa tudi možnost alergijske reakcije, navadno gre za reakcijo na živosrebrne spojine, ki sestavljajo rdečo barvo. Prav tako pa tetoviranje ni priporočljivo za osebe s sladkorno boleznijo. Najnovejše študije tudi razkrivajo, da to niso edine nevarnosti pri tetoviranju, saj pri tem procesu v telo vnašamo nevarne snovi, kot so berilij, kadmij, arzen, svinec in živo srebro. Čeprav teh snovi ni veliko, lahko vseeno poškodujejo telo, še posebej pri ljudeh, ki so močno potetovirani, saj so mnoge od teh snovi kancerogene. V barvi, ki je vnešena v telo, naj bi bili prisotni tudi nevrotoksini, ki lahko poškodujejo živčni sistem, in pa ogljikovodiki, ki uničujejo endokrini sistem.¹⁶

Slika 6: Reakcija na tetovažo¹⁷

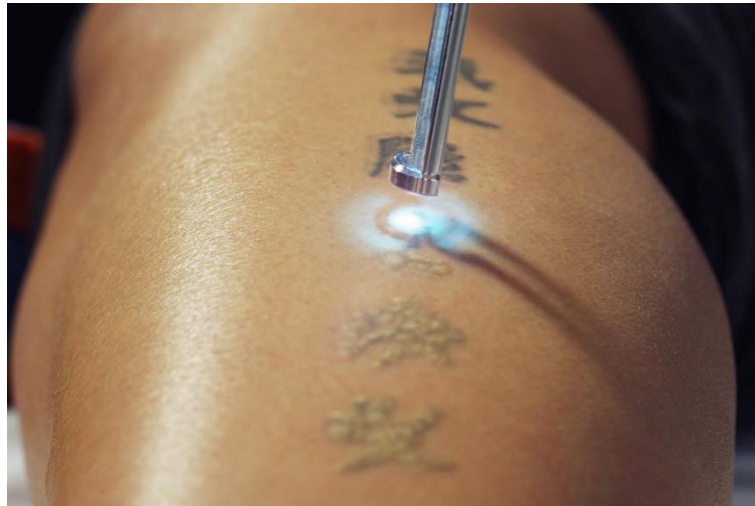
Mnogi se odločijo za odstranitev tetovaže, kar pa ni nič manj nevarno kot tetoviranje. Tetovaže namreč odstranjujejo z lasersko metodo. Laserski žarek točno določene valovne dolžine namreč razbije barvilo v dovolj majhne delce, ne da bi poškodoval druge kožne strukture. Razgrajene delce tetovaže potem telo posrka v krvni obtok, nato pa jih po naravni poti odstrani imunski sistem, kar pa traja več tednov. Poseg lahko opravimo brez anestezije, v redkih primerih pa v lokalni anesteziji. Navadno traja deset do dvajset minut, lahko pa tudi dlje, odvisno od velikosti tetovaže.

Zadnje raziskave kažejo, da si v ZDA odstranitve tetovaže želi 17 odstotkov, po štiridesetem letu starosti pa celo več kot 50 odstotkov ljudi. Podoben trend opazamo tudi pri nas.¹⁸

¹⁶ Povzeto iz <https://regionalobala.si/novica/tetovaze-so-vzrok-za-bolezni-z-barvo-vnasamo-v-telo-nevarne-snovi>, 25. 2. 2019

¹⁷

<https://img.purch.com/w/660/aHR0cDovL3d3dy5saXZlc2NpZW5jZS5jb20vaW1hZ2VzL2kvMDAwLzA3Ni8yMTUvb3JpZ2luYWwvdGF0dG9vLXJlYWN0aW9uLmpwZw==>, 25. 2. 2019

Slika 7: Odstranjevanje tetovaže¹⁹

2.7 Tetovaže in religija

V **judaizmu**, ki temelji na Tori, je tetoviranje na splošno prepovedano. Levitik 19:28 pravi: "Ne delajte si vrezov na telesu zaradi mrliča in ne dajajte si vžigati nobenih znamenj; jaz sem GOSPOD." Rabini prepoved pojasnjujejo kot del splošne prepovedi spreminjanja telesa, ki ne služi medicinskemu namenu. Pravoslavni Judje verjamejo, da je, ne glede na namen, tetoviranje prepovedano. Medtem ko konservativni Judje opozarjajo, da se tetoviranje razlikuje od pridobivanja tetovaže in da je slednje lahko sprejemljivo. V večini sektorjev verske judovske skupnosti osebam, ki imajo tetovažo, ne prepovedujejo udeležbe, prav tako ima ta oseba pravico do pokopa na judovskem pokopališču in lahko polno sodelujete v vseh ritualih v sinagogi.

¹⁸ Povzeto iz https://www.24ur.com/specialno/nega_in_zdravje/lasersko-odstranjevanje-tetovaz.html, 15. 1. 2019

¹⁹ https://www.graceskinclinic.com/skin_guru/nhung-dieu-ban-nen-biet-khi-xoa-xam-bang-laser/a001_c031_0312wd, 25. 2. 2019

Slika 8: Tetovaža Davidove zvezde²⁰

Nekateri **kristjani** podpirajo hebrejsko prepoved tetoviranja in morda celo ličenja, vendar pa se razlage razlikujejo. Nekateri trdijo, da je prepoved Levitskega zakonika 19:28, ne glede na njeno razlago, nezavezujoča za kristjane, ker je del Stare zaveze. Mnogi kristjani imajo tetoviran psalm ali verz iz Svetega pisma.

Slika 9: Tetovaža zadnje večerje²¹

V **islamu** se mnenja razlikujejo. Večina sunitskih muslimanov verjame, da je tetoviranje greh, ker vključuje spreminjanje naravne božje kreacije in povzroča nepotrebno bolečino med tetoviranjem. Nekateri znanstveniki trdijo, da tetoviranje povzroča nečistost in da je prerok Mohamed prepovedal tetovaže. Sunitska veja verjame, da ni nobenih verodostojnih islamskih prepovedi o tetoviranju. Koran sploh ne omenja tetoviranja.

²⁰ <https://www.myjewishlearning.com/article/the-tattoo-taboo-in-judaism/>, 25. 2. 2019

²¹ <https://relevantmagazine.com/article/13-ideas-for-your-next-christian-tattoo/>, 25. 2. 2019

Slika 10: Tetovaža z islamskim simbolom²²

Jugovzhodna Azija ima tradicijo zaščitnih tetovaž, ki vključujejo **budistične** simbole in podobe, pa tudi zaščitne mantre. Te tetovaže uporabljajo včasih budistični menihi. Vključevanje podob Bude v tetovaže, ki niso v skladu s tradicionalnimi normami, so bile razlog za polemiko v številnih tradicionalnih budističnih državah, kjer je prikazovanje takšnih podob mogoče obravnavati kot prisvojitvev. Posledica tega je prepovedan vstop ali deportacija posameznikov s takšnimi tetovažami.

Slika 11: Tetovaža Bude²³

²² <https://lebanonglc.wordpress.com/2014/10/08/expressing-oneself-through-body-ink-allowed-for-muslims/>, 25. 2. 2019

V **hinduizmu** so tetovaže kulturno in versko dovoljene, čeprav so sodobne tetovaže med tradicionalnimi hindujci redke.²⁴

Slika 12: Tetovaža s hindujskim simbolom²⁵

1.1 Prihodnost tetovaž

PRIHODNOST ČRNIL ZA TETOVIRANJE

Proizvajalci črnila za tetovaže v zadnjih letih dajejo poudarek kakovosti sestavin v črnilu. Najboljše trgovine jih kupujejo samo od uglednih trgovcev s črnilom. Mnogi tetoverji zahtevajo vladne predpise o črnilih za tetoviranje. V nekaterih državah, kot je Španija, so taki predpisi že vzpostavljeni.

IZGINJAJOČE TETOVAŽE

Največji napredek za tiste, ki ljubijo tetovaže, ne pa njihove trajnosti, je napredek pri izginjanju tetovaž. Številne blagovne znamke črnil so v preteklem letu izdale črnila, ki so obstojna eno-, štir- ali pa pet let, nato pa izginejo. Te tetovaže se izdelujejo kot običajne tetovaže, vendar s črnilom, ki je zasnovano tako, da naravno izgine. Slabost izginjajočih

²³ <https://www.pinterest.com/pin/276549233341252193/>, 25. 2. 2019

²⁴ Prevedeno iz https://en.wikipedia.org/wiki/Religious_perspectives_on_tattooing, 1. 2. 2019

²⁵ <http://www.tattooeasily.com/hindu-tattoo-designs/>, 25. 2. 2019

tetovaž je, da so včasih obstojne dalj ali pa manj časa, kot je bilo predvideno. Tudi videz tetovaže se sčasoma poslabša, saj prične tetovaža bledeti.

TATU ČRNILO ZA DIABETIKE

Raziskovalci na Harvardu in MIT so ustvarili biološko občutljiva črnila, ki jih lahko tetoviramo po telesu. Ta biološko občutljiva črnila so primerna za diabetike, ker spreminjajo barvo in jih obveščajo, ali je raven glukoze previsoka ali prenizka. Čeprav se zdi, da je ta tehnologija oddaljena, znanstveniki trdijo, da je izdelek pripravljen za uporabo. Čeprav širši javnosti še ni na voljo, so ta črnila že razvita in jih znanstveniki že preizkušajo.

ŠIVANJE TETOVAŽ

Tetoviranje s šivom za kožo je avtohtoni slog tetoviranja in tehnika. Danes ljudje vračajo to izgubljeno tehniko tetoviranja. Iгла in nit, ki sta namočeni s črnim, se uporabljata za ustvarjanje trajnih vzorcev na koži s šivanjem. Nekateri ljudje, ki se odločajo za tetovaže, iščejo bolj standardne sodobne prakse, saj ni veliko krajev, kjer delajo takšne tetovaže, pa tudi ta tehnika tetoviranja je bolj boleča kot tipično sodobno tetoviranje.²⁶

FUTURISTIČNA TATU TEHNOLOGIJA

Kot lahko vidimo iz nekaterih nastajajočih in ponavljajočih se tehnik tetovaž, je tehnologija za tetovaže v zadnjem desetletju zelo napredovala. Orodja so natančnejša, doslednejša, zanesljivejša in sanitarna. Čeprav se večina ljudi še vedno odloča za klasično obliko tetovaž, je francosko podjetje razvilo 3D-printer tetovaž, ki so ga poimenovali Tatoué. Ta je s časom postal impresivnejši. Naprava uporablja senzorje za merjenje kontur in lahko določi teksturo kože. Skupina, ki je ustvarila 3D-printer za tetoviranje, sodeluje tudi s skupino tetoverjev in se z njo posvetuje.²⁷

²⁶ Prevedeno iz <https://www.chronicinktattoo.com/blog/future-tattoos-whats-coming-next/>, 10. 1. 2019

²⁷ Povzeto iz <http://www.zengarage.com.au/2015/01/3d-printing-tattoo-machine/>, 10. 1. 2019

Slika 13: Tetoviranje s 3D-printerjem²⁸

²⁸ <http://www.zengarage.com.au/2015/01/3d-printing-tattoo-machine/>, 25. 2. 2019

2 INTERVJU

Za boljši vpogled smo opravile intervju z Matijo Ščurkom Trglavčnikom, ki je v Celju odprl svoj piercing in tatu studio in je tudi eden od tamkajšnjih tetoverjev.

1. Zakaj ste postali tetover? Ste si to želeli postati že, ko ste bili mali?

Ne. Nisem vedel, da obstaja tetoviranje, ko sem bil mlad. Kasneje sem to ugotovil. Ko sem bil majhen, še nisem vedel, kaj bom postal.

2. Iz katerih razlogov se vam zdi, da se večina ljudi tetovira?

Zelo različno. Nekateri se tetovirajo, da si okrasijo telo. Spet drugi se tetovirajo, ker se jim zdi »fajn«, ker je nekdo drug tetoviran, nekateri pa želijo s tetovažo nekaj sporočiti ali poudariti.

Zelo različen je vzgib za tetoviranje. Težko bi rekel, da obstaja samo en razlog.

3. Koliko so povprečno stari posamezniki, ki se najbolj poslužujejo tetovaž? Je med njimi veliko mlajših od 25 let?

Ja, je. Veliko je mlajših od 25 let.

4. Katera starostna skupina prevladuje?

Mislím, da je najpogostejša starost tistih, ki se tetovirajo, med 20 in 30 leti. Morda jih je največ starih do 27 let.

5. Koliko je bila stara najstarejša oseba, ki ste jo tetovirali?

Približno 60 let.

6. Se strinjate s tem, da je tetoviranje mladoletnih oseb dovoljeno?

Ne.

7. Po zakonu mora biti oseba stara 15 let, da se lahko tetovira. Bi to mejo spremenili?

Menim, da bi morali biti posamezniki, ko se odločijo za tatu, vsaj polnoletni. Mi ne tetoviramo oseb, mlajših od 18 let. Vsi vemo, da ko smo mladi, ne premislím vsega, kar

želimo narediti. Ko se enkrat tetoviraš, povzročiš svojemu telesu trajno posledico. Če bi bila meja postavljena pri 18 letih, bi bilo več možnosti, da bi se posamezniki bolj pametno odločili kot pri 15, 16 letih.

8. Koliko ljudi se odloči za tetovažo na vidnem mestu?

Ne veliko. V zadnjem času so tovrstne tetovaže pogostejše, ampak še vedno jih je dosti manj. Po mojem mnenju se približno 20 do 30 odstotkov posameznikov odloči za tetovažo na vidnem mestu.

9. Ste že kdaj zavrnila tetoviranje? Zakaj?

Seveda tudi zavrnemo tetoviranje, sploh na vidnih mestih, zlasti pri mlajših ljudeh. Moja oz. naša logika je, da si vidna mesta tetoviraš takrat, ko druga mesta zapolniš. V zadnjih nekaj letih si veliko ljudi za mesto prve tetovaže izbere roko. K temu veliko prispevajo trendi, zato poskušamo to preprečiti oz. jih prepričati, da naj bodisi počakajo bodisi se odločijo za kakšno drugo mesto tetoviranja. Pogosto naše stranke tudi odvrčamo od tetoviranja imen partnerjev. Prav tako ne tetoviramo kakšnih zlobnih parol ali pa nekih strašnih simbolov. Temu se poskušamo izogibati. Velikokrat odsvetujemo tisto, kar je večkrat narejeno oz. stokrat videno. Tak primer so na primer kitajske črke. Poskušali smo jih pregovoriti, da si naj tega ne tetovirajo, ker imajo podobne tetovaže že mnogi. Zdaj so v modi infinity - neskončnost, od česar poskušamo stranke prav tako odvrniti.

10. Glede na to, da ste umetnik in da je tetovaža umetnina, kako se vam zdi, da veliko ljudi tetovažo iz takšnih ali drugačnih razlogov skriva?

Če je tetovaža lepa, je ne skrivaš. Skrivaš jo tam, kjer jo moraš; na primer, če ima nekdo en dober, lep tatu, ga skriva zato, ker mu recimo direktor v službi naroča, da ga ne sme razkriti. To so pogosto zaposlitve v bolnišnicah, bankah, na uradih, sodiščih, kjer morajo ljudje skrivati tetovaže zaradi protokola v službi, ker imajo takšna navodila. Drugače pa mislim, da lepih stvari, kamor sodijo tudi tetovaže, ni treba skrivati, jaz tega ne počnem. Mogoče pa ima kdo kakšen drug razlog, da je noče pokazati komu, npr. staršem, babici ... Meni se zdi lepo tetovažo vredno pokazati. Tudi lepo sliko je vredno dati na ogled, ne v omaro.

11. Kakšen se vam zdi odnos družbe do tetoviranja v primerjavi z nekoč in danes?

Oo, veliko bolje in lažje je, saj je tudi veliko več ljudi tetoviranih. Veliko manj jih na to gleda kot na nek kriminal, greh oz. grozno dejanje. Vam (mlajšim) bo veliko lažje kot nam ali pa našim predhodnikom. Družba se zelo prilagaja temu, tudi babicam je zdaj že všeč. V medijih so tetovaže prisotne, na televiziji, manekeni, manekenke, kuharji in nogometaši jih imajo, tudi v reklamah (npr. za Lidl) jih vidimo. Stanje se je normaliziralo, danes nisi več kriminallec, če imaš tatu. Veliko lažje je.

12. Se vam zdi, da tetovaža vpliva na pridobivanje zaposlitve? Kako?

Lahko ja, na žalost. V določenih poklicih lahko, recimo v zdravstvu, na sodišču, v policiji ... Javni uslužbenci v uradih, če imajo tetovažo na vidnem mestu, nimajo možnosti, da dobijo službo.

13. Ali tudi prekrivate tetovaže? Koliko ljudi se za to odloči?

Ja, veliko tetovaž tudi prekrijemo, veliko se jih za to odloči. Tukaj bi se navezal na vaše prejšnje vprašanje glede starostne omejitve. Velikokrat kmalu obžalujemo tetovaže, za katere se odločimo nepremišljeno, zato poskušamo vplivati na mlajše, ker jih je potem težko prekriti. Ponavadi so tetovaže zelo močno narejene, so odebeljene. Prekrivanja tetovaž je vedno več, veliko dela imamo s tem. To delo je zahtevno, saj koža ni več nepopisan list, ampak moraš loviti linije in slediti črkam prejšnje tetovaže.

14. Za katere motive se najpogosteje odločajo mladostniki? So kakšne razlike v primerjavi z drugimi starostnimi skupinami?

Da bi se mladostniki drugače odločali, kot recimo nekdo, ki je star 30 ali 40, težko trdim. Večji problem je, da se odločamo po modi. Kot sem prej rekel, pred desetimi leti so vsi hoteli imeti kitajsko črko, pred petimi so vsi hoteli tatu z regratovo lučko, ki jo pihneš. Zadnjih pet, šest let so v modi infinitiji - neskončnosti, hearbeati – bitje srca, regratove lučke, ptičice... Te trende narekuje internet, zlasti Instagram in Google. V bistvu ti poleg neposredne okolice odločilno vplivajo na izbiro tetovaže. Stranke tako skušamo vedno prepričati oz. prisiliti k razmisleku, da narišemo nekaj, kar bo zares njim všeč. Bistvenih razlik pri izbiri motivov med

starostnimi skupinami tako ni. Največkrat jih prepričajo modni trendi ali pa prevlada njihov individualni motiv.

15. Katera je bila najbolj nenavadna želja?

Bilo jih je kar nekaj. Smešno je bilo, ko smo žrebali slikice iz žvečilnih, pa smo te tetovirali. To je bilo zanimivo, čeprav gre za neumnost oz. šalo, ki je bila sicer dobro narejena. Drugače pa se najde kdo, ki izbere takšne smešne motive. Težko bi zdaj izluščil enega. Več zanimivih stvari smo delali, tako da težko izberem oz. izpostavim samo eno nenavadno željo.

16. Imate kakšno ankedoto/zgodbo ...

Uh, veliko je takšnih zgodb. Ena takšna je bila pred cca. 10–15 leti, ko si je gospodična zaželela večjo tetovažo na hrbtu, a ko je tetovator naredil le majhno črtico, gospodična ni več zdržala bolečine. S tetovatorjem sta se uro in pol pregovarjala, da bi dokončala tetovažo, vendar se je ni dalo prepričati in ostala je le majhna črtica. Takšnih smešnih zgodb je zares veliko.

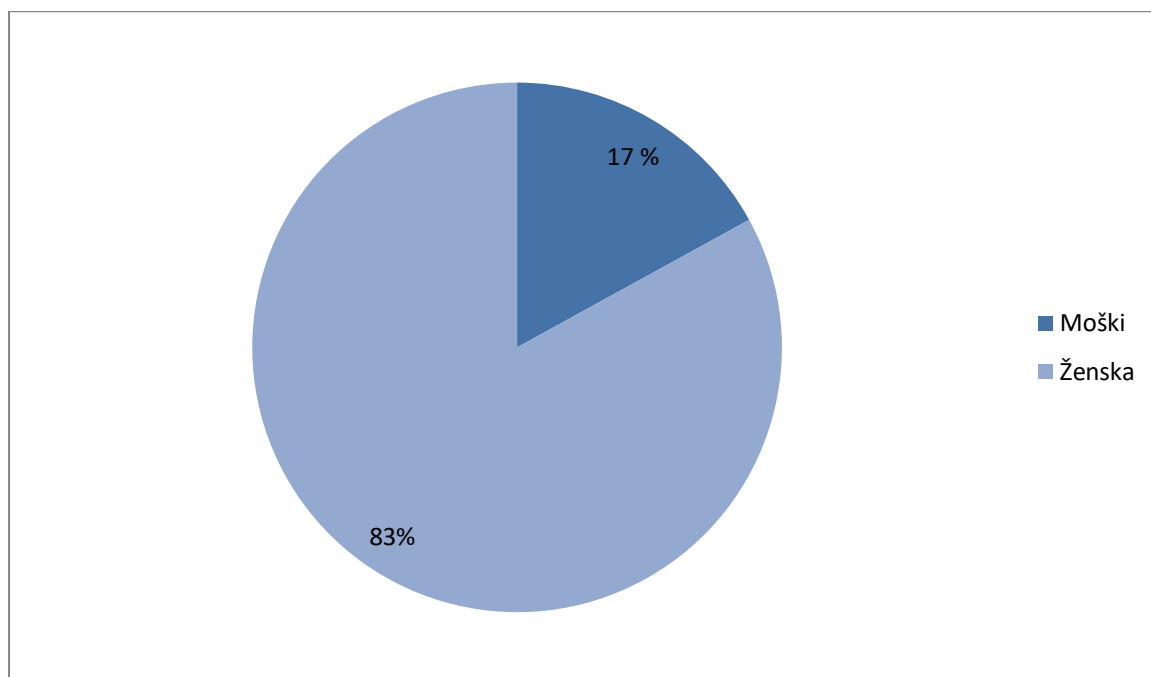
3 REZULTATI IN INTERPRETACIJA

3.1 Anketa

1. Spol

Spol	Frekvenca	Odstotek
Moški	86	17 %
Ženska	430	83 %

Tabela 1: Spolna struktura anketirancev

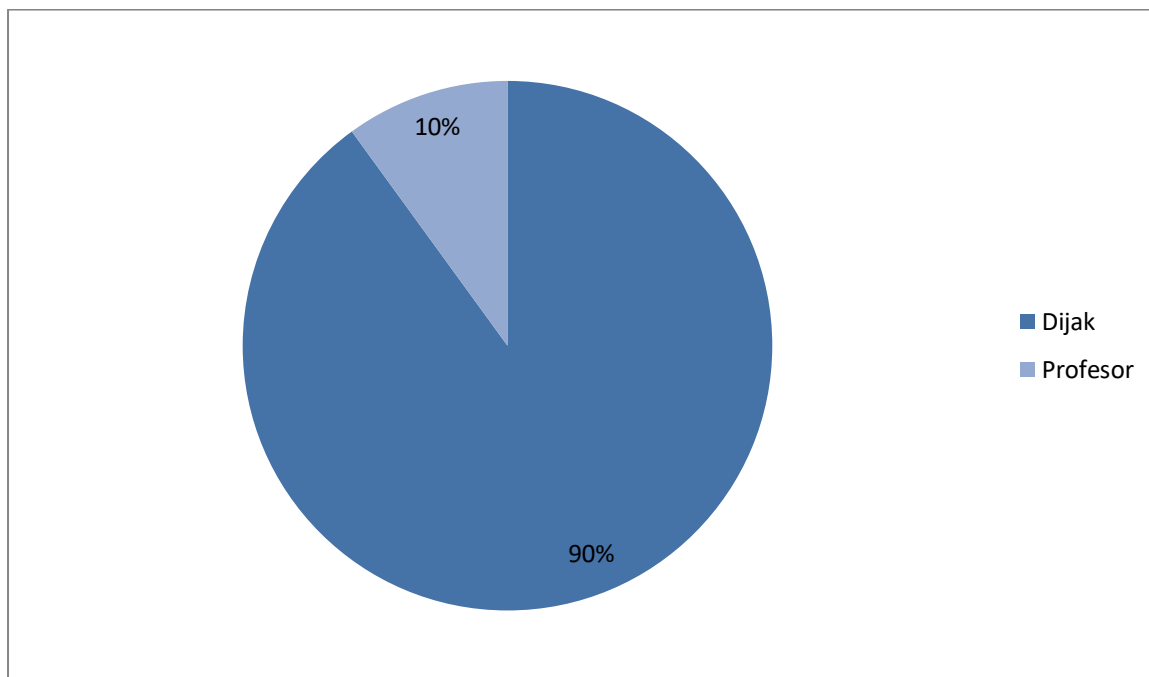
Graf 1: Razdelitev anketirancev po spolu (v %)

Anketo je rešilo 516 dijakov ter profesorjev. Iz grafa vidimo, da razmerje med moškimi in ženskami, sodelujočimi v anketi, ni enako, saj je sodelovalo 86 % predstavnic ženskega spola in 17 % predstavnikov moškega spola.

2. Ste dijak ali profesor na celjskih srednjih šoli?

	Frekvenca	Odstotek
Dijak	463	90 %
Profesor	53	10 %

Tabela 2: Razdelitev anketirancev glede na to, ali so dijaki ali profesorji

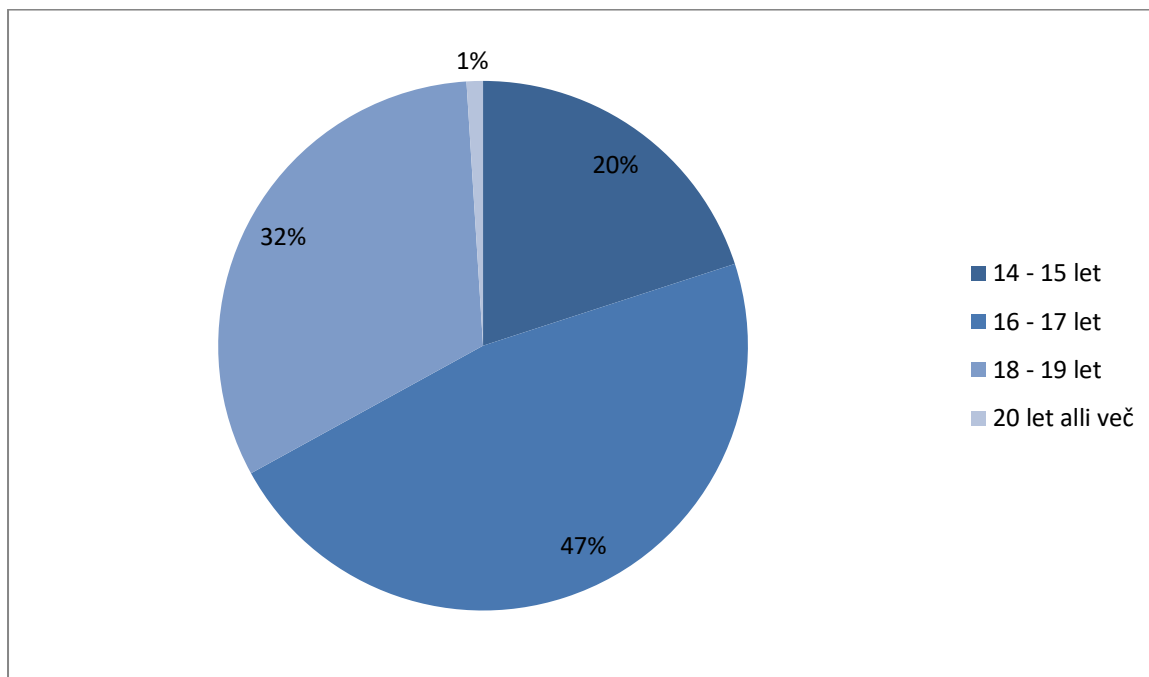
Graf 2: Razdelitev anketirancev glede na to, ali so dijaki ali profesorji (v %)

Iz grafov lahko razberemo, da je anketo rešilo več dijakov kot profesorjev. Od vseh sodelujočih je bilo 90 % dijakov in samo 10 % profesorjev.

3. Koliko ste stari?

Starost	Frekvenca	Odstotek
14–15 let	91	20 %
16–17 let	216	47 %
18–19 let	150	32 %
20 let ali več	6	1 %

Tabela 3: Starostna struktura dijakov celjskih srednjih šol

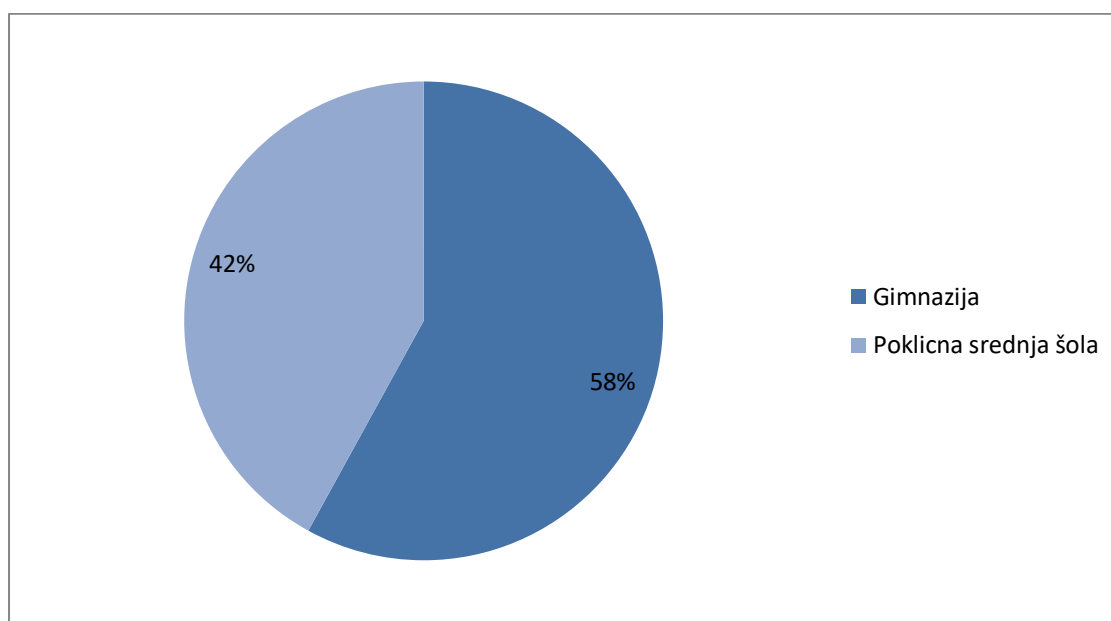
Graf 3: Starostna struktura anketiranih dijakov (v %)

Iz grafov lahko razberemo, da je na našo anketo odgovorilo največ 16–17 letnikov, malo manj 18–19 letnikov. Najmanj anketiranih je bilo starih več kot 20 let.

4. Kateri srednješolski program obiskujete?

Srednješolski program	Frekvenca	Odstotek
Gimnazija	270	58 %
Poklicna srednja šola	193	42 %

Tabela 4: Srednješolski program, ki ga anketirani dijaki obiskujejo

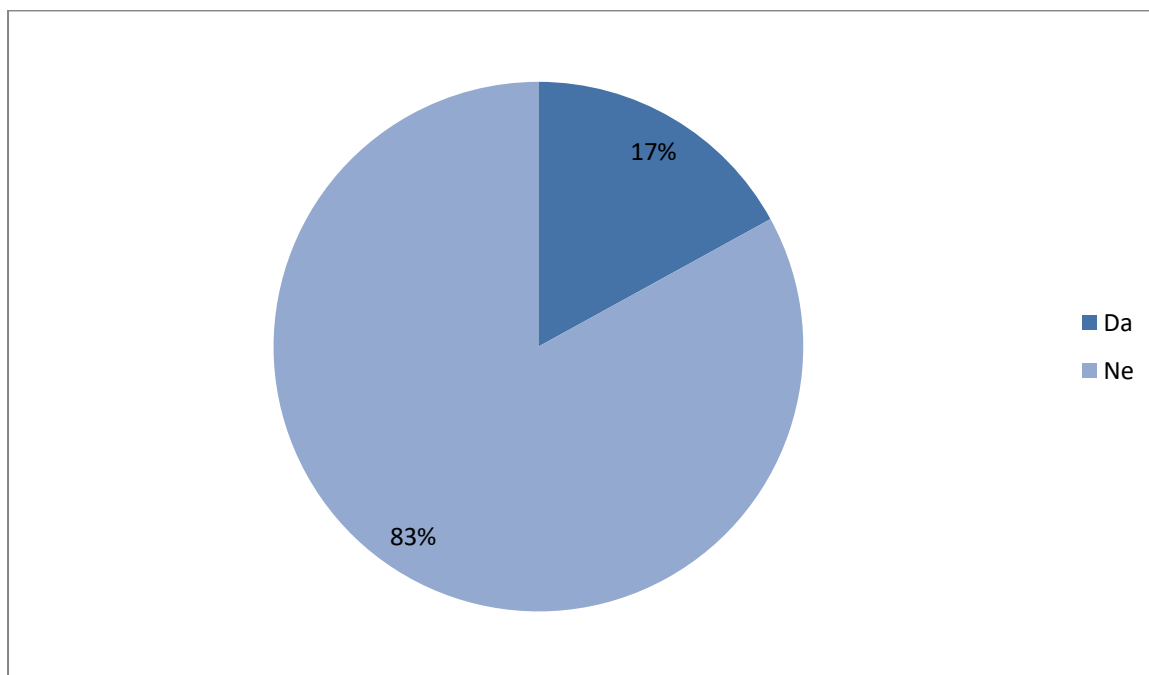
Graf 4: Srednješolski program, ki ga anketirani dijaki obiskujejo (v %)

Anketirane dijake smo vprašale, katero srednjo šolo obiskujejo. 58 % jih je odgovorilo, da obiskuje gimnazijo, ostalih 42 % pa obiskuje poklicno srednjo šolo v Celju.

5. Ali imate tetovažo?

	Frekvenca	Odstotek
Da	77	17 %
Ne	386	83 %

Tabela 5: Število anketiranih dijakov s tetovažo

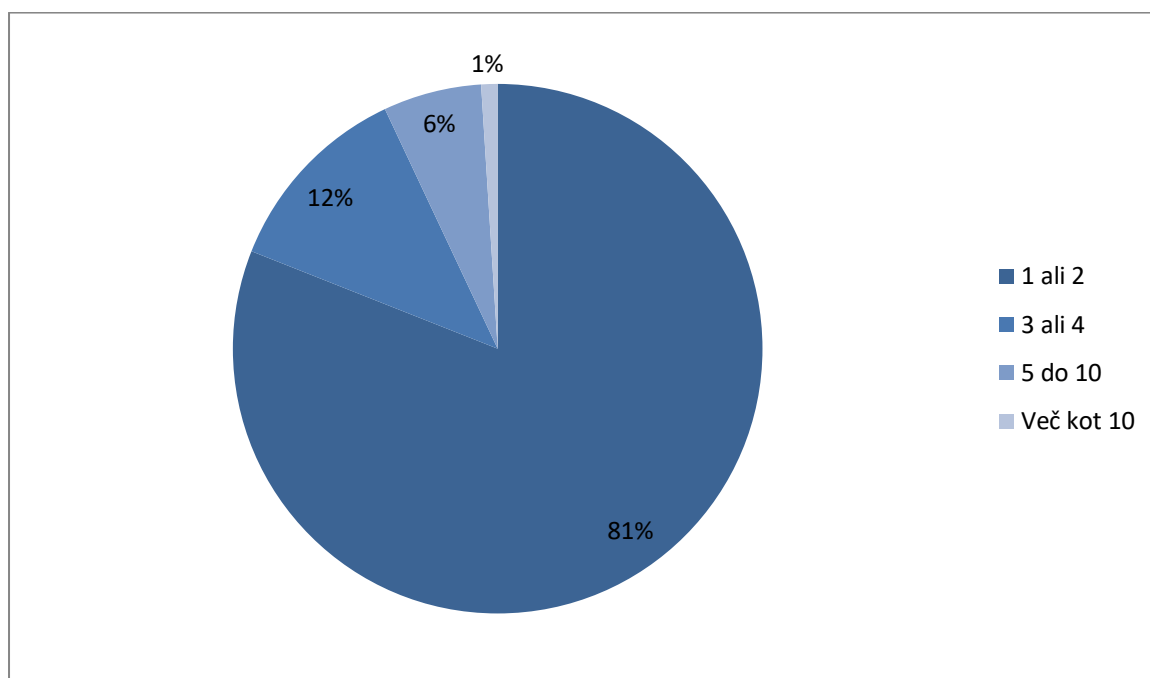
Graf 5: Delež anketiranih dijakov s tetovažo (v %)

Iz grafa lahko izberemo, da ima 17 % celjskih srednješolcev, ki so sodelovali v anketi, tetovažo, ostalih 83 % pa je nima.

6. Koliko tetovaž imate?

Število tetovaž	Frekvenca	Odstotek
1 ali 2	62	81 %
3 ali 4	9	12 %
5 do 10	5	6 %
Več kot 10	1	1 %

Tabela 6: Število tetovaž anketiranih dijakov

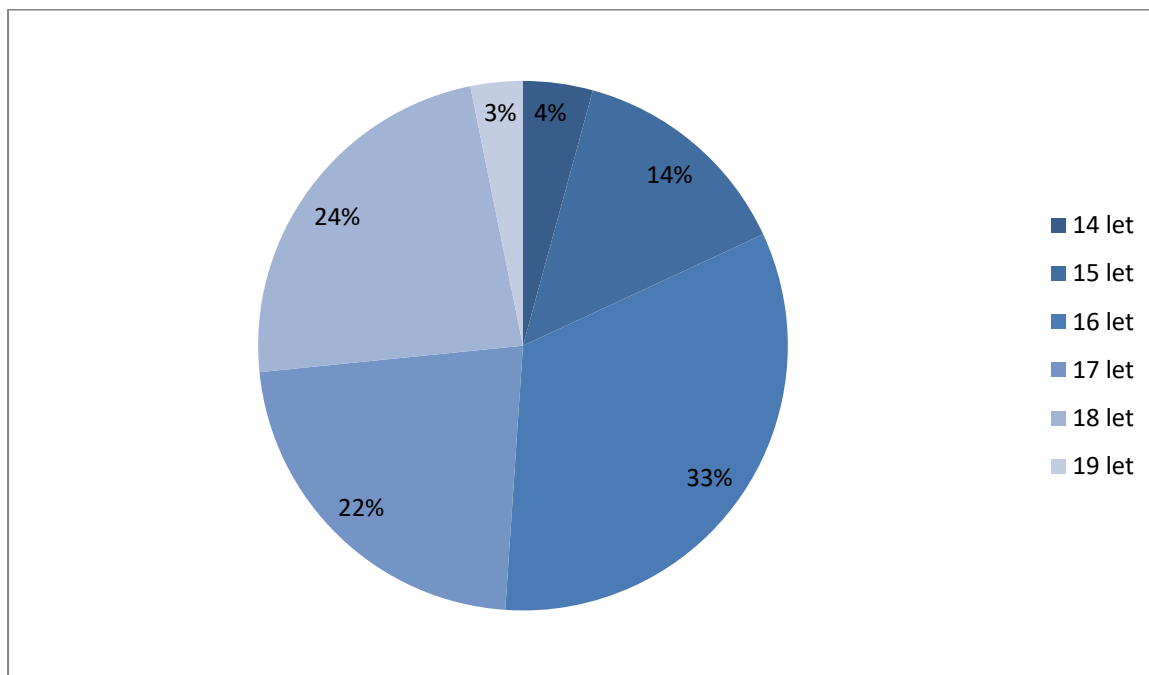
Graf 6: Število tetovaž anketiranih dijakov (v %)

Na to vprašanje je odgovorilo 77 dijakov. Od teh jih ima največ, in sicer 81 % 1 ali 2 tetovaži. 12 % jih ima 3 ali 4 tetovaže. Pol manj jih ima 5 do 10 tetovaž. 1 % vprašanih pa ima več kot 10 tetovaž.

7. Pri kateri starosti ste se prvič tetovirali?

Starost	Frekvenca	Odstotek
14 let	3	4 %
15 let	10	13 %
16 let	24	31 %
17 let	16	21 %
18 let	17	22 %
19 let	2	3 %

Tabela 7: Starost anketirancev pri prvi tetovaži

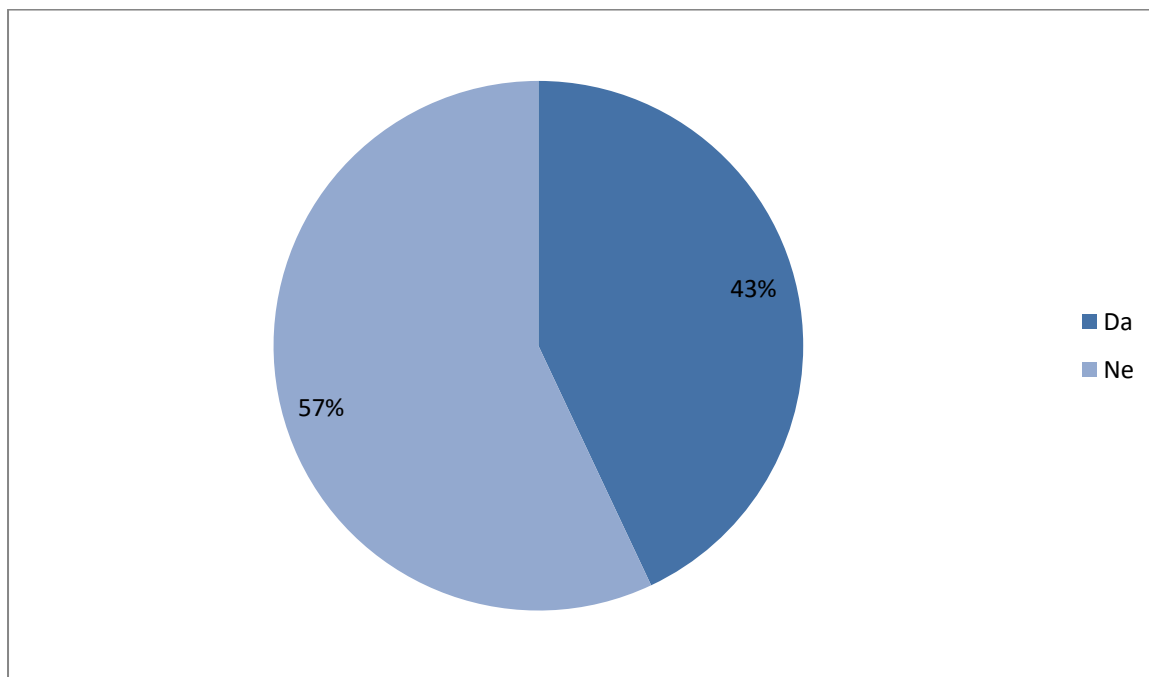
Graf 7: Starost anketirancev pri prvi tetovaži (v %)

Največ anketiranih je dobilo prvo tetovažo pri starosti 16 let. Pri starosti 17 let je dobilo tetovažo 22 %, nekaj več, torej 24 %, se je prvič tetoviralo, ko so postali polnoletni. Pri 14 letih je prvo tetovažo dobilo 4 % anketirancev, pri 15 letih pa kar 14 %.

8. Ali imate tetovažo tudi na vidnem mestu (= vrat, obraz, del roke, ki ga ne pokrijejo dolgi rokavi)?

	Frekvenca	Odstotek
Da	33	43 %
Ne	44	57 %

Tabela 8: Vidnost tetovaže pri anketiranih dijakih

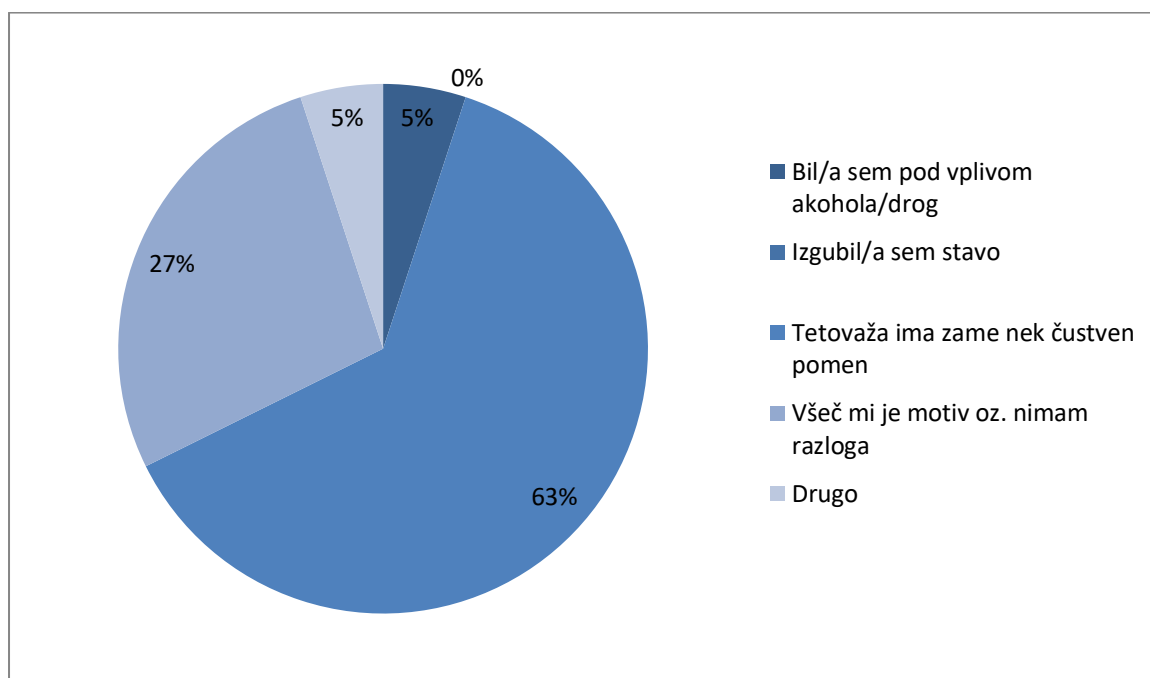
Graf 8: Vidnost tetovaže pri anketiranih dijakih (v %)

Iz grafa lahko razberemo, da ima od 77 anketirancev kar 43 % tetovažo na vidnem mestu, torej na vratu, obrazu ali delu roke, ki ga ne pokrijejo dolgi rokavi. Ostalih 57 % pa ima tetovažo na mestu, kjer jo lahko zakrijejo.

9. Iz katerega razloga ste se tetovirali?

Razlog za tetovažo	Frekvenca	Odstotek
Bil/-a sem pod vplivom alkohola/drog.	4	5 %
Izgubil/-a sem stavo.	0	0 %
Tetovaža ima zame nek čustven pomen.	48	62 %
Všeč mi je motiv oz. nimam razloga.	21	27 %
Drugo:	4	5 %

Tabela 9: Razlog za tetovažo pri anketiranih dijakih

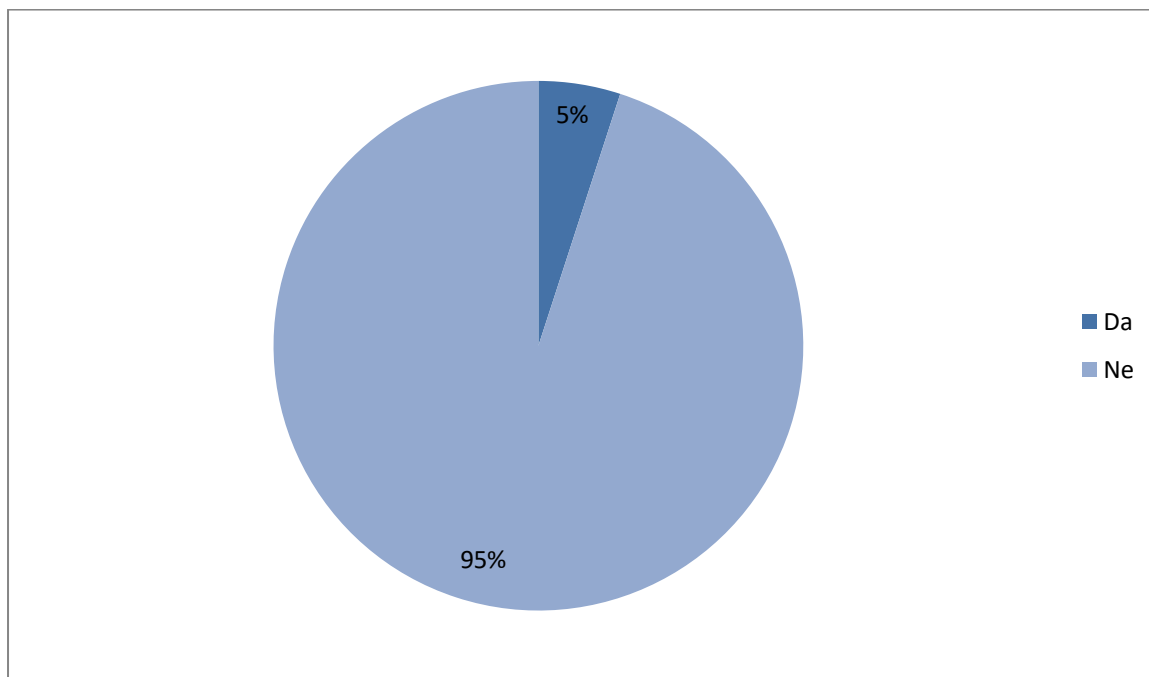
Graf 9: Razlog za tetovažo pti anketiranih dijakih (v %)

Za kar 63 % od 77 anketiranih ima njihova tetovaža nek čustven pomen. 5 % anketiranih se je tetoviralo, medtem ko so bili pod vplivom alkohola oz. drog. 27 % pa je navedlo, da nima nekega posebnega razloga za tetovažo. Pod drugo so anketiranci napisali, da so jim tetovaže všeč oz. da so motiv videli na neki drugi osebi.

10. Ali tetovažo obžalujete?

	Frekvenca	Odstotek
Da	4	5 %
Ne	73	95 %

Tabela 10: Obžalovanje tetovaže med anketiranimi dijaki

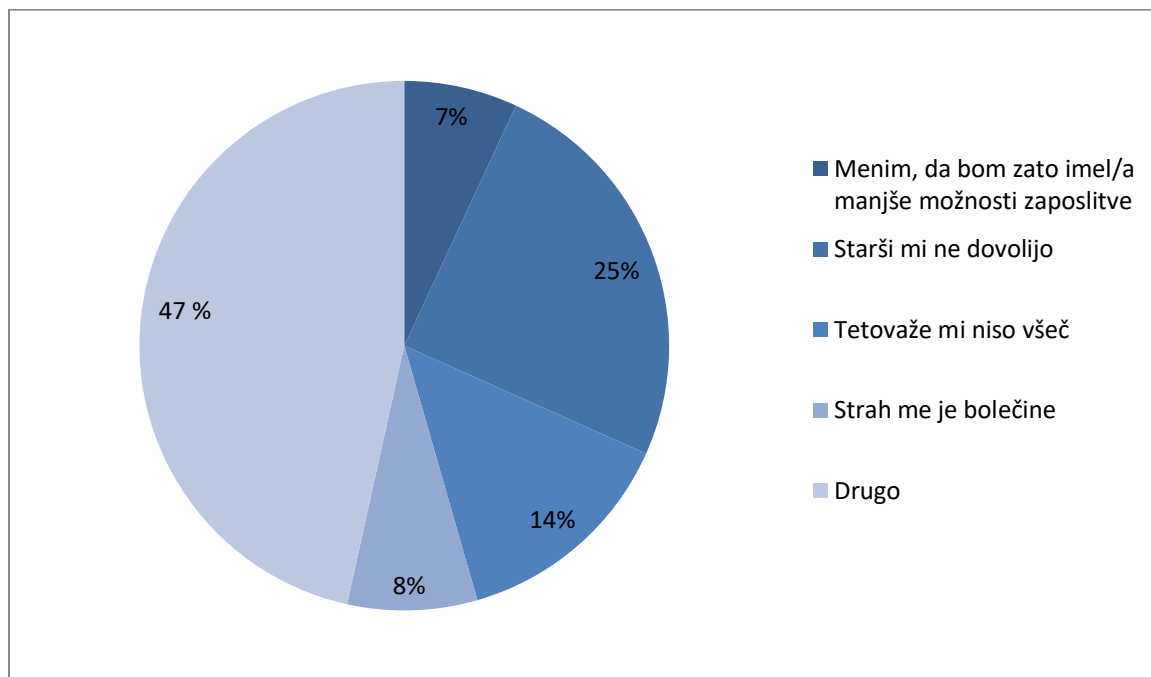
Graf 10: Obžalovanje tetovaže med anketiranimi dijaki (v %)

Od 77 anketirancev le 4 anketiranci (torej 5 %) obžalujejo tetovažo. Ostalih 95 % pa tetovaže ne obžaluje.

11. Zakaj nimate tetovaže?

	Frekvenca	Odstotek
Menim, da bom imel/-a manjše možnosti zaposlitve.	26	7 %
Starši mi ne dovolijo.	95	25 %
Tetovaže mi niso všeč.	55	14 %
Strah me je bolečine.	29	8 %
Drugo:	181	47 %

Tabela 11: Razlogi, zakaj anketirani dijaki nimajo tetovaže

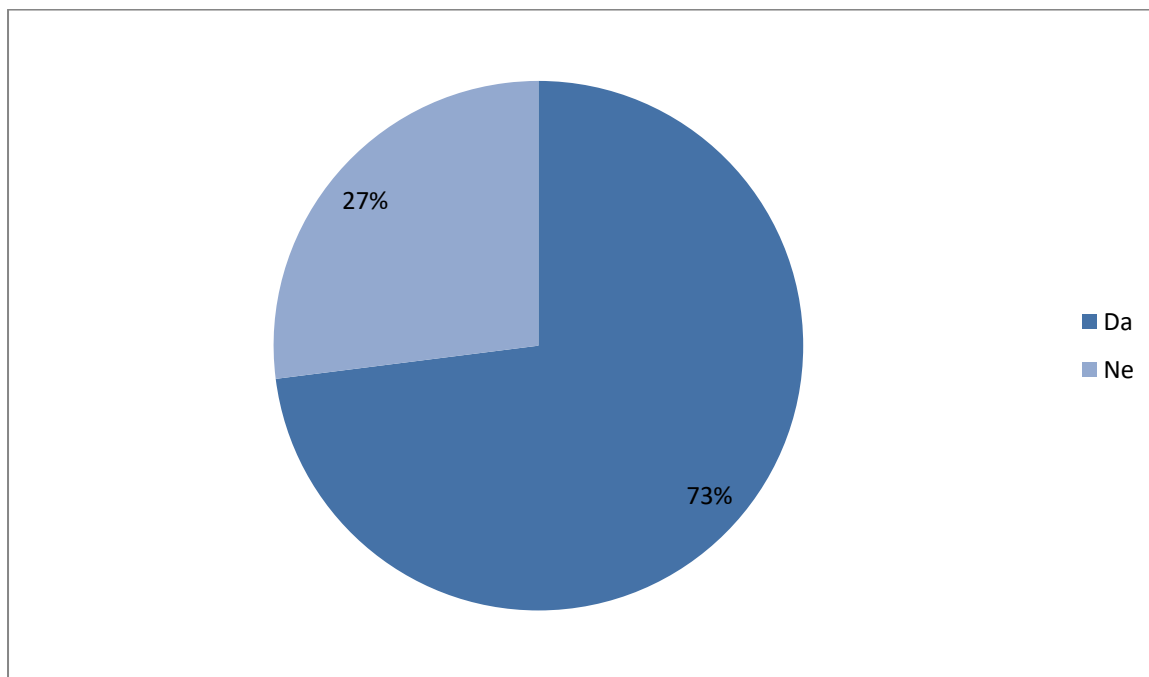
Graf 11: Razlogi, zakaj anketirani dijaki nimajo tetovaže (v %)

386 anketiranih dijakov je odgovorilo, da nima tetovaže. Največ je nima, ker jim starši ne dovolijo. Kar 14 % anketirancev tetovaže niso všeč. 8 % je strah bolečine in en odstotek manj jih meni, da bodo zaradi tega imeli manjše možnosti za zaposlitev. Pod drugo so anketiranci napisali, da menijo, da so premladi. Največ jih je napisalo, da motiv še izbirajo.

12. Ali si želite imeti tetovažo?

	Frekvenca	Odstotek
Da	283	73 %
Ne	103	27 %

Tabela 12: Želja anketiranih dijakov po tetovaži

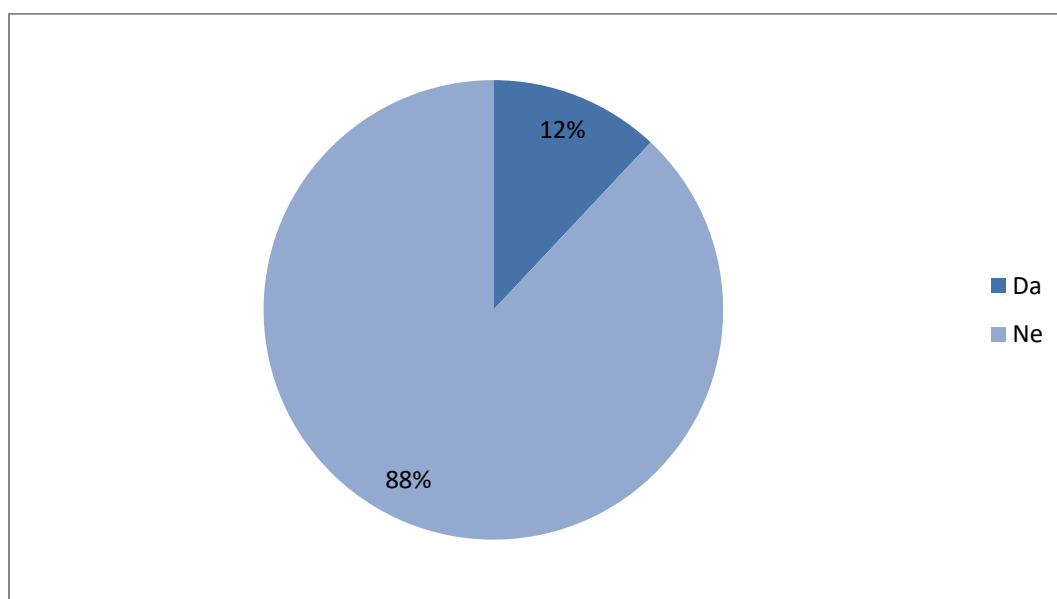
Graf 12: Prikaz želje anketiranih dijakov po tetovaži (v %)

Od 386 anketirancev, ki so odgovorili, da nimajo tetovaže, jih je kar 73 % odgovorilo, da si jo želijo imeti. Ostalih 27 % pa tetoviranje ne zanima.

13. Ali na ljudi s tetovažo gledate drugače kot na tiste brez nje?

	Frekvenca	Odstotek
Da	57	12 %
Ne	406	88 %

Tabela 13: Mnenje anketiranih dijakov o ljudeh s tetovažo

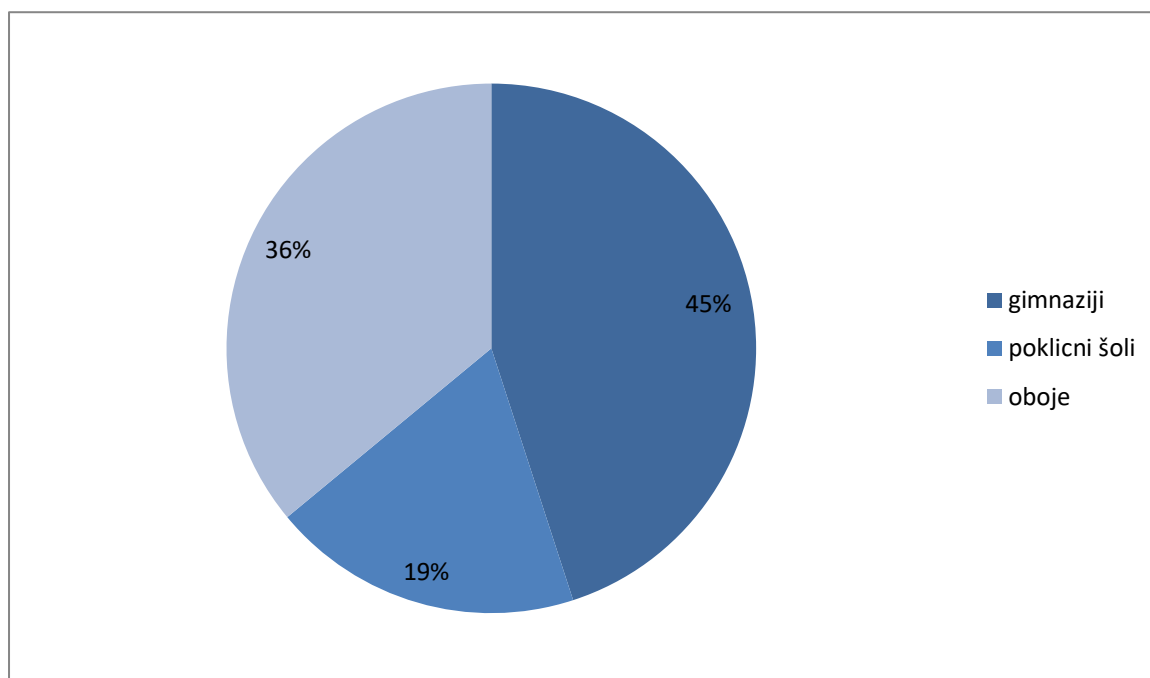
Graf 13: Mnenje anketiranih dijakov o ljudeh s tetovažo (v %)

Kar 88 % od 463 anketiranih dijakov je odgovorilo, da ljudi s tetovažo obravnava enako kot tiste brez nje. 12 % anketiranih ima o ljudeh s tetovažo predsodke.

14. Poučujem na:

Šola	Frekvenca	Odstotek
gimnaziji	24	45 %
poklicni šoli	10	19 %
oboje	19	36 %

Tabela 14: Šola, na kateri poučujejo anketirani profesorji

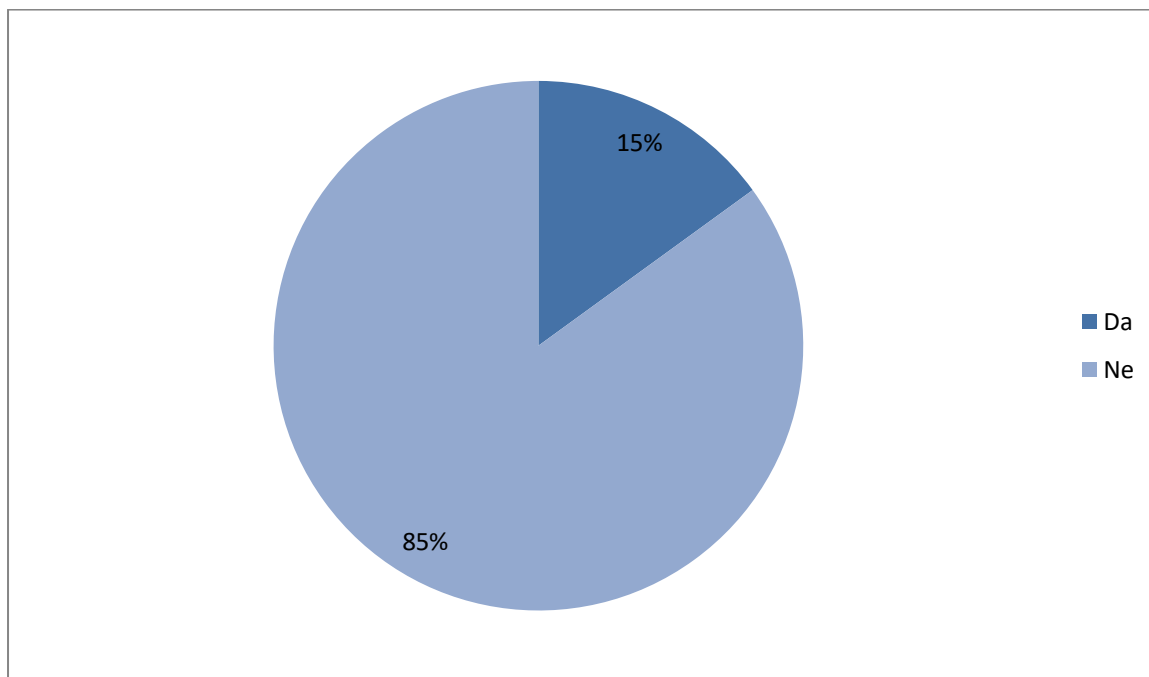
Graf 14: Šola, na kateri poučujejo anketirani profesorji (v %)

Anketirane profesorje smo vprašale, na kateri srednji šoli učijo. 45 % jih uči na gimnaziji, 19 % na poklicni srednji šoli in 36 % na gimnaziji ter na poklicni srednji šoli.

15. Ali imate tetovažo?

	Frekvenca	Odstotek
Da	8	15 %
Ne	45	85 %

Tabela 15: Število anketiranih profesorjev s tetovažo

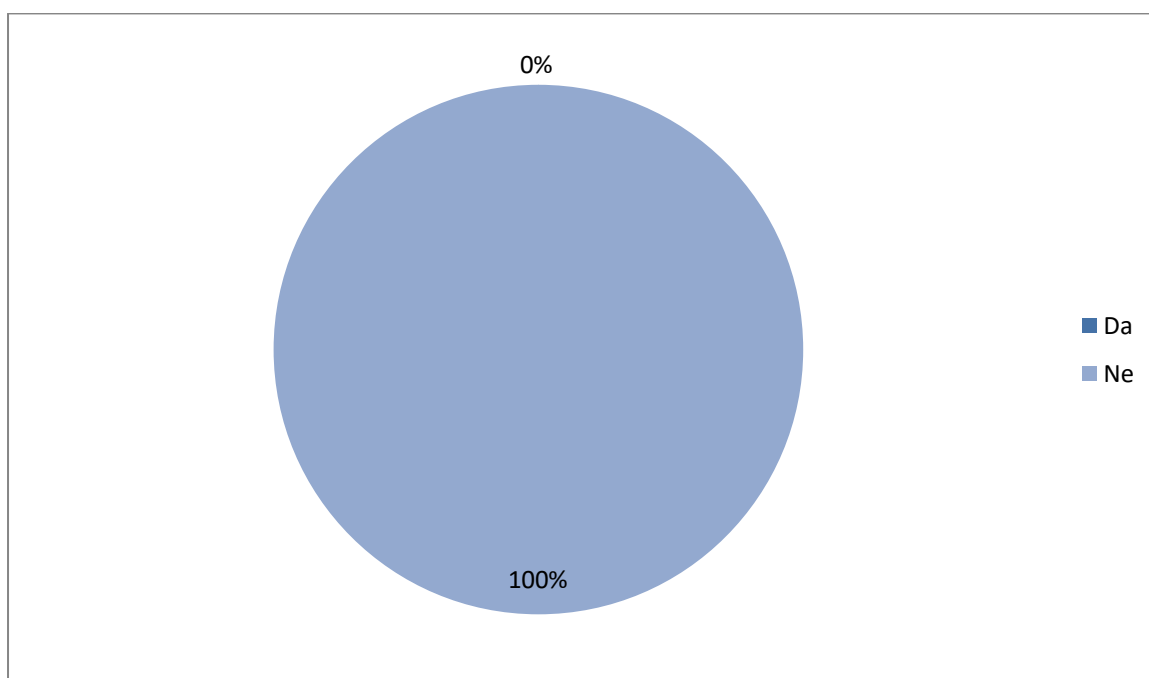
Graf 15: Delež anketiranih profesorjev s tetovažo (v %)

15 % od 53 profesorjev je odgovorilo, da imajo tetovažo, ostalih 85 % pa je nima.

16. Ali obžalujete tetovažo?

	Frekvenca	Odstotek
Da	0	0 %
Ne	8	100 %

Tabela 16: Obžalovanje tetovaže med celjskimi profesorji

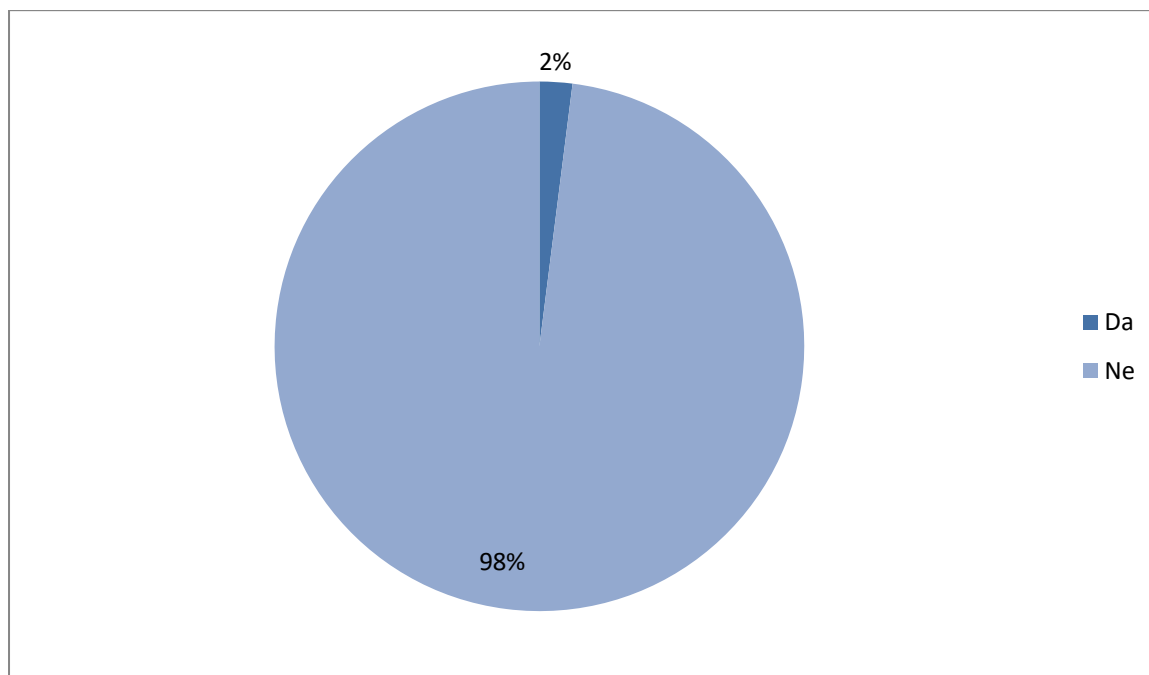
Graf 16: Obžalovanje tetovaže med celjskimi profesorji (v %)

Nihče od anketiranih profesorjev tetoviranja ne obžaluje.

17. Ali dijake s tetovažo obravnavate drugače kot ostale?

	Frekvenca	Odstotek
Da	1	2 %
Ne	52	98 %

Tabela 17: Obravnavanje dijakov s tetovažo med celjskimi profesorji

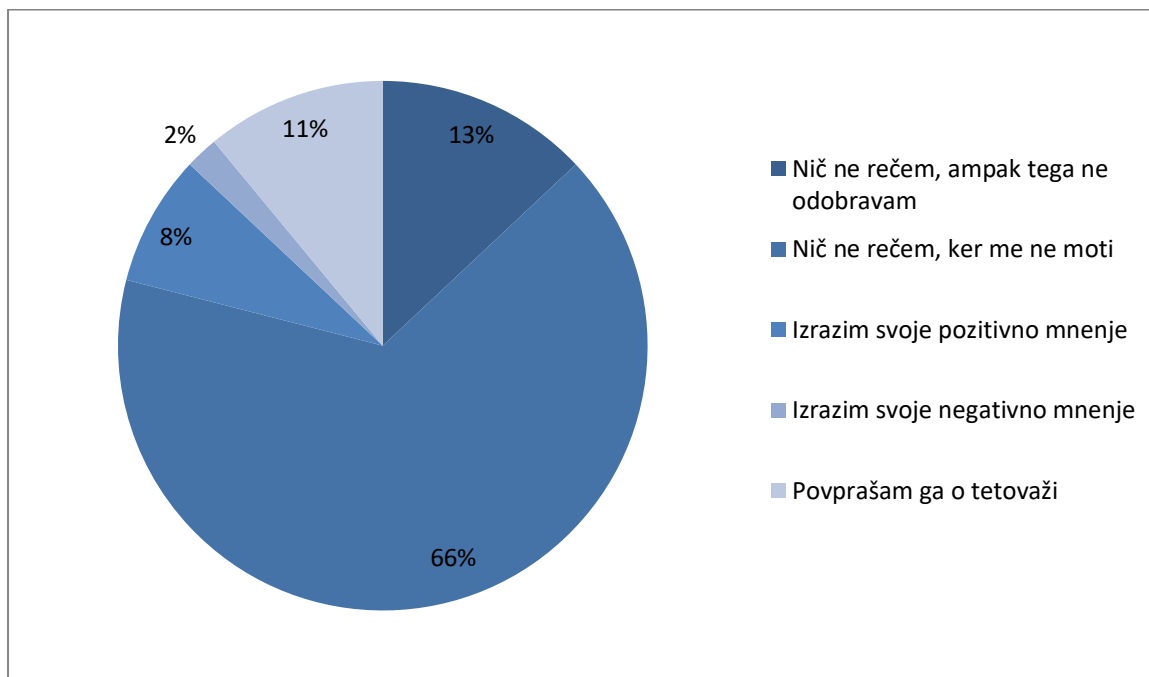
Graf 17: Obravnavanje dijakov s tetovažo med celjskimi profesorji (v %)

2 % anketiranih profesorjev je odgovorilo, da dijake s tetovažo obravnavajo drugače kot ostale, ostalih 98 % pa meni, da jih ne obravnavajo drugače.

18. Kako reagirate, ko vidite dijaka s tetovažo?

Reakcija	Frekvenca	Odstotek
Nič ne rečem, ampak tega ne odobravam.	7	13 %
Nič ne rečem, ker me ne moti.	35	66 %
Izrazim svoje pozitivno mnenje.	4	8 %
Izrazim svoje negativno mnenje.	1	2 %
Povprašam ga o tetovaži.	6	11 %

Tabela 18: Reakcija profesorjev na dijaka s tetovažo

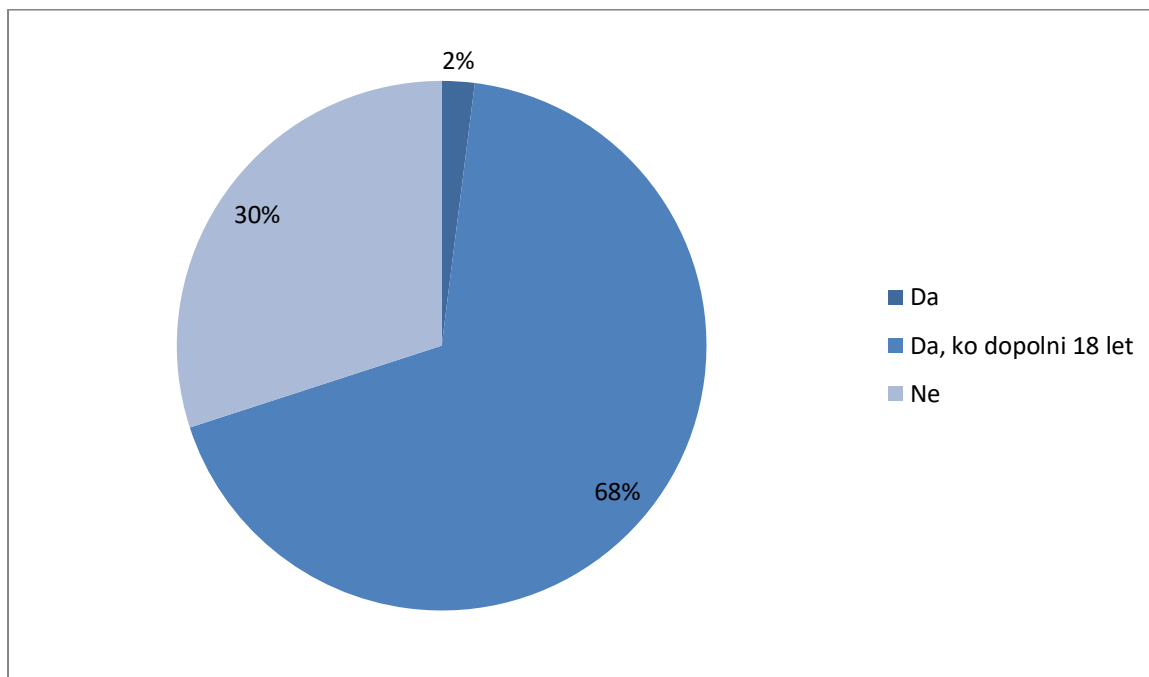
Graf 18: Reakcija profesorjev na dijaka s tetovažo (v %)

Zanimala nas je reakcija profesorjev na dijaka s tetovažo. Največ profesorjev je odgovorilo, da dijaku nič ne rečejo, saj jih tetovaža ne moti. 13 % anketiranih je odgovorilo, da nič ne rečejo, čeprav tetovaže ne obravnavajo. 8 % anketiranih izrazi svoje pozitivno mnenje, 2 % pa svoje negativno mnenje. Kar 11 % profesorjev pa dijaka povpraša o tetovaži.

19. Ali bi odobrvali, da se Vaš otrok tetovira?

	Frekvenca	Odstotek
Da.	1	2 %
Da, ko dopolni 18 let.	36	68 %
Ne.	16	30 %

Tabela 19: Mnenje profesorjev o tetovažah pri svojem otroku

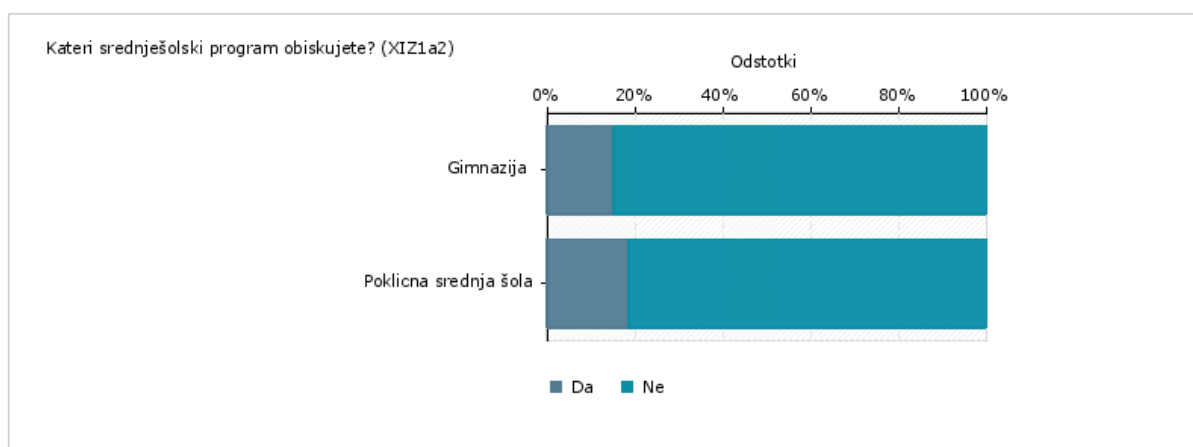
Graf 19: Mnenje profesorjev o tetovažah pri svojem otroku (v %)

Večina anketiranih profesorjev bi svojemu otroku dovolila tetovažo, potem ko ta dopolni 18 let. Le 2 % pa že pred tem. Kar 30 % anketirancev pa svojemu otroku sploh ne bi pustili se tetovirati.

20. Kaj menite o tem, da se mnogo mladostnikov odloči za tetovažo?

Vprašanje je bilo odprtega tipa, namenjeno dijakom in profesorjem. Najpogostejši odgovor je bil, da je anketirancem vseeno oz. da je to njihova odločitev. Veliko anketirancev je v svojem odgovoru zapisalo, da jih tetovaže pri mladostnikih ne motijo oz. da jih podpirajo. Seveda pa je nekaj anketirancev odgovorilo, da tetovaža pri tako mladih ljudeh ni pametna odločitev oz. da tetovaž na splošno ne odobravajo.

PRIMERJAVA RAZŠIRJENOSTI TETOVAŽ MED DIJAKI GIMNAZIJE IN POKLICNE SREDNJE ŠOLE

Graf 20: Primerjava razširjenosti tetovaž med dijaki gimnazije in poklicne srednje šole (v %)

4 RAZPRAVA

V nadaljevanju raziskovalne naloge sledi potrditev oz. ovržba hipotez, ki smo jih zastavile na začetku raziskovanja.

HIPOTEZA 1: Manj kot 20 % celjskih srednješolcev ima vsaj eno tetovažo.

S to hipotezo smo želele izvedeti, kolikšna je razširjenost tetovaž med celjskimi srednješolci.

Za potrditev oz. ovržbo te hipoteze smo srednješolce v anketi vprašale, ali imajo tetovažo.

Anketo je rešilo več dijakov kot profesorjev. Od 516 udeležencev v anketi je bilo srednješolcev 436, kar je 90 % vseh anketiranih.

Iz grafa 5 smo razbrale, da ima le 77 vprašanih dijakov tetovažo, kar je 17 % odstotkov vseh anketiranih srednješolcev. 386 oz. 83 % dijakov torej tetovaže nima.

Tako nizek odstotek srednješolcev s tetovažo pripisujemo zlasti prepovedi staršem. To je tudi razvidno iz grafa 11, kjer je to najpogostejši odgovor, zakaj srednješolci nimajo tetovaž, četudi si jo želijo.

Na podlagi odgovorov smo **hipotezo potrdile**, saj ima vsaj eno tetovažo le 17 % anketiranih srednješolcev v Celju.

HIPOTEZA 2 : Večina profesorjev nima predsodkov do učencev s tetovažo.

S to hipotezo smo preverjale, ali profesorji razlikujejo med dijaki s tetovažo in tistimi, ki tetovaže nimajo.

Ugotovile smo, da od 53 profesorjev, ki so odgovorili na našo anketo, jih kar 98 % razlikuje med dijaki glede na prisotnost tetovaže. Samo eden izmed vseh anketiranih ima predsodke.

Kljub temu da večina profesorjev nima predsodkov do dijakov s tetovažami, pa je iz grafa 18 razvidno, da 7 profesorjev (13 %) sicer ne izrazi svojega mnenja naglas, vendar tetovaže ne

odobrava. 66 % profesorjev se o tetovaži ne izreka, ker jih ne moti. 4 profesorji izrazijo svoje pozitivno mnenje, le 1 pa izrazi svoje negativno mnenje. Tu je najbolj razvidna povezava z grafom 17. 11 % profesorjev pa dijaka o tetovaži povpraša.

Na podlagi odgovorov smo **hipotezo potrdile**, saj ima predsodek do dijakov s tetovažo le 2 % profesorjev.

HIPOTEZA 3: Več kot 50 % srednješolcev pomeni tetovaža izraz nekega čustvenega stanja.

S to hipotezo smo želele preveriti, kateri so najpogostejši vzroki za tetovažo pri srednješolcih.

To hipotezo smo preverjale z grafom 9. Za kar 62 % anketiranih srednješolcev ima tetovaža nek čustven pomen. Drugi najpogostejši odgovor je bil, da jim je všeč motiv oz. nimajo posebnega razloga, zakaj so se tetovirali (27 %). 4 anketirani so bili pod vplivom alkohola, drog. Prav tako so 4 srednješolci izbrali odgovor *drugo*. Nihče izmed anketiranih pa se ni tetoviral, ker bi izgubil stavo.

Na podlagi odgovorov smo **hipotezo potrdile**, saj 62 % vseh anketiranih srednješolcev pomeni tetovaža nek izraz čustvenega stanja.

HIPOTEZA 4: Polovica tistih, ki je nima, si tetovaže želi.

S to hipotezo smo želele preveriti, ali se pri tistih, ki tetovaže nimajo, poraja želja po njej.

Vseh srednješolcev, ki smo jih anketirale in nimajo tetovaže, je 386. iz grafa 12 smo razbrale, da si med njimi 283 želi tetovažo (73 % vseh srednješolcev brez tetovaže). 103 srednješolci pa si tetovaže ne želi, kar je 27 % vseh anketiranih srednješolcev.

Na podlagi odgovorov smo **hipotezo potrdile**, saj si kar 73 % anketiranih celjskih srednješolcev želi tetovažo.

HIPOTEZA 5: Večina srednješolcev noče imeti tetovaže predvsem zaradi težje pridobitve zaposlitve.

S to hipotezo smo želele ugotoviti, ali je strah pred težjo zaposlitvijo najpogostejši razlog, da se srednješolci ne odločijo za tetoviranje.

Od 463 anketiranih dijakov je 386 dijakov odgovorilo, da nimajo tetovaže. Z 11. vprašanjem smo preverjale, zakaj ti dijaki nimajo tetovaž. Skoraj polovica je izbrala odgovor »drugo«, druga dva najpogostejša odgovora sta bila, da jim starši ne dovolijo oz. da jim tetovaže niso všeč. Kot prikazuje *Graf 11*, je 8 % dijakov, ki nimajo tetovaže, kot razlog izbralo, da jih je strah bolečine, le 7 % pa jih je izbralo odgovor, da tetovaže nimajo, ker menijo, da bodo zato imeli manjše možnosti za zaposlitev. Na podlagi teh odgovorov smo **hipotezo ovrgle**, saj smo v njej predvidevale, da večina srednješolcev nima tetovaže zaradi težje zaposlitve, to pa se je izkazal za najmanj pogost odgovor.

HIPOTEZA 6: Majhen odstotek profesorjev ima tetovažo.

S to hipotezo smo želele ugotoviti, kolikšen delež anketiranih profesorjev ima tetovažo.

Med 516 anketiranci je bilo 53 profesorjev. Kot prikazuje *Graf 15*, le 8 anketiranih profesorjev ima tetovažo, kar je 15 % vseh anketiranih profesorjev, kar pomeni, da 85 % anketiranih profesorjev nima tetovaže. Delež profesorjev s tetovažo je precej majhen, zato **hipotezo potrdimo**.

HIPOTEZA 7: Večina tetoviranih oseb ne obžaluje tetovaže.

Od 516 anketirancev ima tetovažo 85 oseb, med njimi 8 profesorjev in 77 dijakov. *Graf 10* prikazuje, da jo med dijaki obžalujejo štirje, kar predstavlja 5-odstotni delež. Kot prikazuje *Graf 16*, nihče od osmih profesorjev tetovaže ne obžaluje. Iz tega sledi, da od 85 anketirancev s tetovažo le štirje obžalujejo, da jo imajo, kar predstavlja 4,7 %. Na podlagi tega lahko **hipotezo potrdimo**.

HIPOTEZA 8: Tetovažo ima več dijakov poklicnih šol kot pa gimnazijcev.

Pri tej hipotezi smo predvidevale, da ima tetovažo več dijakov s poklicnih šol kot pa tistih z gimnazije.

Kot prikazuje *Graf 4*, 58 % anketiranih dijakov obiskuje gimnazijo, ostalih 42 % dijakov pa obiskuje srednjo poklicno šolo. Od 229 dijakov, ki obiskujejo gimnazijo, jih ima 41 tetovažo, kar predstavlja 18 % anketiranih gimnazijcev. Od 157 anketiranih dijakov s poklicnih srednjih šol jih ima tetovažo 36, kar predstavlja 23 % vseh anketiranih dijakov. Na podlagi teh podatkov smo ugotovile, da ima večji delež dijakov s poklicnih šol tetovažo kot pa dijakov gimnazije, zato **hipotezo** lahko **potrdimo**.

5 ZAKLJUČEK

Napis na vratih studia za tetoviranje pravi: »Razlika med tetovirano osebo in tisto, ki nima tetovaž, je v tem, da je tetovirani osebi vseeno, ali ste tetovirani ali ne.« Poslikave telesa so vedno bolj priljubljene in tudi veliko družbeno sprejemljivejše, kot so bile nekoč. Imeti tetovažo ni več znak upornišтва, temveč umetnost, ki jo nosi vse več ljudi. Kljub priljubljenosti pa je seveda prisotna tudi kritika.

Kljub temu da tetovaže obstajajo že od časa pred našim štetjem, se je njihova popularizacija začela šele v zadnjih nekaj desetletjih, s tem pa so postale tudi bolj družbeno sprejemljive. Starejši, ki so odraščali v okolju, ko so bile tetovaže povezane z odklonskostjo, imajo do tetoviranih oseb morda predsodke. Smiselno se je torej vprašati, ali imajo starejši zares več predsodkov kakor mlajši.

Odnos do tetovaž lahko opazujemo v šolah, kjer sodelujeta in se prepletata različni starostni skupini oz. generaciji. Z anketo smo ugotovile, da ima predsodke do dijakov s tetovažami le 2 % vprašanih profesorjev, kar 30 % profesorjev pa svojemu otroku ne bi dovolili, da bi se tetoviral.

Število ljudi s predsodki je nižje, kot smo predvidevale pred začetkom raziskave. To dokazuje, da se družba spreminja, da postajamo v določenih aspektih zagotovo strpnejši. V tem, da vedno več ljudi sprejema tetovaže, se vidi, da se je videz modernega človeka nadgradil. Glede na to, da se delež oseb s tetovažo povečuje, predvidevamo, da bo zaradi močne popularizacije tetoviranja ta delež še naraščal.

Čeprav rezultati naše ankete kažejo, da dijake ne skrbi slabša možnost zaposlitve v primeru, da so tetovirani, menimo, da je v družbi še vedno nekaj delodajalcev, ki ne bi zaposlili tetoviranih oseb. Veliko raziskav namreč kaže, da so tetovirane osebe stigmatizirana skupina, ko si iščejo delo. V prihodnosti bodo tetovaže postale še bolj družbeno sprejemljive, a nekatera delovna mesta (javna uprava, voditelj države, poklici v zdravstvu ...) bodo osebam s tetovažo še vedno nedostopna.

Anketa in intervju sta nam potrdila, da ima zelo nizek odstotek ljudi tetovažo, čeprav si jo želijo, ampak se zaradi razlogov, kot so npr. neodobravanje staršev, težave z zaposlitvijo ter strah pred bolečino, zanjo ne odločijo.

Predvidevale smo, da so velike razlike (motivi, mesta tetovaž) med mladimi in starejšimi, a intervju s tetoverjem je pokazal nasprotno. Ta nam je povedal, da se tako mladi kot tudi starejši odločajo za motive, ki jih narekujejo modne smernice. Če je v preteklosti veljalo, da so mladi pogumnejši in manj konservativni pri izbiri mesta tetovaže, pa se v zadnjih letih tudi starejši odločajo za tetovaže na vidnih mestih. V »tekmi«, kdo je drznejši pri izbiri mesta, velikosti in barvi tetovaže, starejši namreč ne zaostajajo več za mladimi, saj se jih vedno več odloča za drzne motive na različnih mestih.

Raziskava nas je presenetila, saj smo iz osebnih izkušenj pričakovale, da ima več profesorjev predsodke do tetovaž, predvidevale smo, da bo ta odstotek višji. Menimo, da nekateri niso bili popolnoma iskreni; to je razvidno iz vprašanja *Kako reagirate, ko vidite dijaka s tetovažo*, na katerega je kar 13 % profesorjev odgovorilo, da tetovaže ne odobrava, a svojega mnenja ne izrazi.

Najdražja tetovaža na svetu je vredna kar 924 tisoč dolarjev in je narejena iz polkaratnih diamantov, ki so namesto črnila vneseni v kožo, a zavedati se je treba, da ni pomembno, ali je tetovaža vredna nekaj desetakov ali vrtoglavo vsoto. Pomembno je, zakaj smo se odločili zanjo in kakšen pomen ima tetovaža za nas. Upamo lahko, da bo okolica našo tetovažo sprejela in jo cenila, saj ima ta za nas pomen ter je od trenutka, ko se tetoviramo, del nas. S sprejetjem naše tetovaže tako ne sprejmejo le-te, vendar tudi nas, takšne, kot smo.

6 VIRI IN LITERATURA

<https://sl.wikipedia.org/wiki/Tetoviranje/>, 1. 12. 2018

<http://anzekramp1.blogspot.com/>, 1. 12. 2018

<https://sl.wikipedia.org/wiki/Tetoviranje/>, 1. 12. 2018

<https://en.wikipedia.org/wiki/Tattoo/>, 25. 2. 2019

<http://www.zadovoljna.si/clanek/modna-in-lepa/razmislijas-o-novem-tatuju-to-je-ta-hip-najbolj-in.html/>, 5. 12. 2018

<https://www.prnewswire.com/news-releases/tattoo-takeover-three-in-ten-americans-have-tattoos-and-most-dont-stop-at-just-one-300217862.html/>, 10. 1. 2019

<https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/safety-tattoos-and-permanent-make-final-report/>, 10. 1. 2019

<https://psihologijadela.com/2017/01/13/tetovaze-in-zaposlovanje/>, 10. 1. 2019

https://psihologijadela.files.wordpress.com/2017/01/zega_tetovac5bee-in-zaposlovanje101.pdf/, 10. 1. 2019

<https://mladipodjetnik.si/novice-in-dogodki/novice/kako-na-tatuje-gledajo-kadroviki/>, 25. 2. 2019

<https://regionalobala.si/novica/tetovaze-so-vzrok-za-bolezni-z-barvo-vnasamo-v-telo-nevarne-snovi/>, 25. 2. 2019

https://www.24ur.com/specialno/nega_in_zdravje/lasersko-odstranjevanje-tetovaz.html/, 15. 1. 2019

<https://www.chronicinktattoo.com/blog/future-tattoos-whats-coming-next/>, 10. 1. 2019

<http://www.zengarage.com.au/2015/01/3d-printing-tattoo-machine/>, 10. 1. 2019

https://en.wikipedia.org/wiki/Religious_perspectives_on_tattooing/, 1. 2. 2019

7 PRILOGA

7.1 Anketa

1. Spol:

- Moški
- Ženski

2. Ste dijak ali profesor na celjski srednji šoli?

- Dijak
- Profesor

3. Koliko ste stari?

- 14–15 let
- 16–17 let
- 18–19 let
- 20 let ali več

4. Kateri srednješolski program obiskujete?

- Gimnazija
- Poklicna srednja šola

5. Ali imate tetovažo?

- Da
- Ne

6. Koliko tetovaž imate?

- 1 ali 2
- 3 ali 4
- 5-10
- več kot 10

7. Pri kateri starosti ste se prvič tetovirali?

8. Ali imate tetovažo tudi na vidnem mestu (= vrat, obraz, del roke, ki ga ne pokrijejo dolgi rokavi)?

- Da
- Ne

9. Iz katerega razloga ste se tetovirali?

- Bil/-a sem pod vplivom alkohola/drog.
- Izgubil/-a sem stavo.
- Tetovaža ima zame čustven pomen.
- Všeč mi je motiv oz. nimam razloga.
- Drugo:

10. Ali tetovažo obžalujete?

- Da
- Ne

11. Zakaj nimate tetovaže?

- Menim, da bom imel-a manjše možnosti za zaposlitev.
- Starši mi ne dovolijo.
- Tetovaže mi niso všeč.
- Strah me je bolečine.
- Drugo:

12. Ali si želite imeti tetovažo?

- Da
- Ne

13. Ali na ljudi s tetovažo gledate drugače kot na tiste brez nje?

- Da
- Ne

14. Poučujem na:

- gimnaziji
- poklicni šoli
- oboje

15. Ali imate tetovažo?

- Da
- Ne

16. Ali obžalujete tetovažo?

- Da
- Ne

17. Zakaj nimate tetovaže?

- Menim, da imam manjše možnosti za zaposlitev.
- Tetovaže mi niso všeč.
- Strah me je bolečine.

18. Ali si želite imeti tetovažo?

- Da
- Ne

19. Ali dijake s tetovažo obravnavate drugače kot ostale?

- Da
- Ne

20. Kako reagirate, ko vidite dijaka s tetovažo?

- Nič ne rečem, ampak tega ne odobravam.
- Nič ne rečem, ker me ne moti.
- Izrazim svoje pozitivno mnenje.
- Izrazim svoje negativno mnenje.
- Povprašam ga o tetovaži.

21. Ali bi odobrvali, da se Vaš otrok tetovira?

- Da
- Da, ko dopolni 18 let.
- Ne

22. Kaj menite o tem, da se mnogo mladostnikov odloči za tetovažo?